Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

…гэтэмнай 1921 оной …абрин 21-һээ гарана | № 119 (13608) | 1974 оной майн 24, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН СОВЕДТЭ

Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй эхилһээр 25 жэлэй ойтойнь дашарамдуулан, эб найрамдалай, уласхоорондын аюулгүй байдалай, национальна бэеэ дааһан байдалай ба харилсаа холбооной түлөө бүхы тэмсэлшэдые үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Таанадай һайн һайхан, шууд сэхэ ажал ябуулгын ашаар хорин табан жэлэй турша соо энэ хүдэлөөн элдэб наһанай, политическэ элдэб үзэл бодолтой хүнүүдые зэргэнүүдтээ нэгэдүүлһэн мүнөө үеын эгээл олоной хабаадалгатай хүдэлөөн болоо. Энэнь дай сарахын, эб найрамдал хангахын түлөө харюусалгаяа мэдэрдэг бүхы хүнүүдэй хүсэлэл оролдолгонуудые нэгэдүүлхэ арга олгоһон байна.

Империалис хүсэнүүдэй дэлхэй дээрэ «хүйтэн дай» һүжэрөөжэ, хёмороо зүришэлдөө али болохоор үүдхэжэ байха үедэ Эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн нэгэдэхи конгресс болоо һэн. Энэ конгресс үе сагай эрилтэ хүсэлэн байгаа гээд хэлэжэ болоно. Эб найрамдал хангаха, уласхоорондын харилсаа холбоо тогтооходо, үгэеэ ойлголсохо талаар энээн дээрэ зэдэлһэн уряа арадуудай гүн бодолой, һэшхэлэй уряа дайнай аюул зайсуулан сараха ехэ хүсэл эрмэлзэлтэй байһанайнь гэршэ тэмдэг болоһон байгаа. Энэ түүхэтэ конгрессто хэбаадагшадые урмашуулан зоригжуулһан суртал бодолнууд уласхоорондын шахардуу байдал һулаардуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр бэелүүлэгдэжэ байна. Энэ хэрэгые батадхахын, тэрээндэ тэхэришэгүй шэнжэ олгохын тула манай орон, Советскэ Союзай Коммунис парти, совет олониитэ бүхы юумэ хэнэ.

Дэлхэй дээрэ термоядерна дай сараха, империализмын ээрхэг түримхэй ябуулгануудые усадхан зайсуулха хэрэгтэ эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй ехэ габьяа уласхоорондын харилсаануудта арад түмэнэй үүргын улам бүри ургажа байһые элирхэйлнэ. Гэхэтэй хамта, эдэнь социальна ондо ондоо байгуулалтатай оронуудай хоорондо амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёһонуудые баталхын түлөө, бата бэхи, тогтууритай һайн эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ эб найрамдалда дуратай үргэн олониитые элсүүлэн хабаадуулха ехэ, үшөө хүсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудай бии байһые гэршэлнэ.

Саашадаа энэ һайн һайхан хэрэгтэ амжалтануудые туйлахыетнай Танда үнэн зүрхэнһөө хүсэнэб.

Эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй харилсаан үргэдэн бэхижэг лэ!

Л. БРЕЖНЕВ.

…ҮХЫ ЗАЛУУ ҺУНГАГШАДТА
…АЛУУШУУЛАЙ БҮХЭСОЮЗНА …ЕНИНСКЭ КОММУНИС СОЮЗАЙ …НТРАЛЬНА КОМИТЕДЭЙ ХАНДАҺАН
ХАНДАЛГА

…комолшууд, хүбүүд болон басагад! …залуу граждаиинууд!

…4 оной июниин 16-да болохо СССР-…рховно Соведэй — гүрэнэй засагай дээдэ …най һунгалтада бүхы совет арад бэл… байна.

…вет Социалис Республикануудай Сою… …ухы һунгагшадта, гражданинуудта» …эй ЦК-гай хандаһан Хандалга комсо…удай, бүхы хүбүүд болон басагадай …һайшаагдан угтагдаа, тэдэнэй дунда … ба ниитэ-политическэ эдэбхи зоригой …дэбжэлтэ үүсхээ. Манай ленинскэ пар…дотоодын ба гадаадын политикые, социа…сэгэ ороноо бүри ехээр хүгжөөн һалба…в, тэрэнэй экономическа хүсэ, өөрыгөө …лха хаба шадалые дээшэлүүлхэ, совет …дэй баян дэлгэр байдалые улам һайжа… зорилгоор Центральна Комитедэй, … Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Ге…ьна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй …эг эсэшэ сусашагүй ажал ябуулгые … залуушуул нэгэ һаналтайгаар, үнэн…һөө дэмжэнэ, һайшаана.

…СР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэ… ороной залуушуулда ехэ удха шанар…доо ябуулгатай тудалдаба. Комсомолдо … Ленинэй нэрын олгогдоһоор 50 жэлэй … жэлдэ гүйсэхэнь. Комсомол нэгэ үетэ…ондо нүгөөдэнь халан ерэнэ, тингэбэшье … бүхэн Владимир Ильич Ленинэ заха…нгүй ехэ баяр баясхалангаа, инаг ду…нангин зүйл мэтээр, зүрхэ сэдьхэлдээ …лжа ябадаг.

…нэй мүнхэ захьяануудые гүйсэдхэхын …эшэ сусашагүйгөөр ажаллахаһаа, Ле… партиие хододоо, бүхы талаар даган …а үлүү ехэ нэрэ хүндэ, үлүү ехэ хүн… уялга комсомолдо байхагүй. Комсомо…дарта ёһо заншалнууд, совет залуу… зохёон байгуулхы шэн зоригто ажал, …оной даабаринуудые болзорһоо урид …хын түлөө бүхы орон дотор үргэнөөр …һэн бүгэдэ арадай мүрысөөндэ тэдэнэй …эйгээр хабаадалга — дээрэ хэлэгдэ… гэршэ баримта болоно. Һаяхан болоод … ВЛКСМ-эй XVII съездын хүдэлмэри …ие шэнэ хүсэтэйгөөр элирхэйлэн ха…а.

…КСМ-эй съездэ КПСС-эй ЦК-гай эль… амаршалгые; КПСС-эй ЦК-гай Гене… секретарь нүхэр Леонид Ильич Бреж… хэлэһэн, ороной залуу үетэндэ эсэгэ … сэсэн мэргэн захяа болоһон, гүн удха…одо һонор үгыень комсомол, бүхы бо…луушуул угаа ехэ урма зоригжолтой…тгаа. КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ …эринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ ком…й, бүхы совет залуушуулай оруулжа … хубитань тэрэ амаршалга ба үгэ до…дэрөөр сэгнэгдэһэн. Ленинскэ комсомо…ашанхи хүдэлмэриин дайшалхы, зориг…улхы программа тодорхойлогдоһон.

…эдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатай… дүүргэхын түлөө ажалай добтолгоор … амжалтануудые туйлахыень, ажалай …ын ургалта түргэдхэхын түлөө, ниитын …эриин ашаг үрэ улам дээшэлүүлхын, …ниин шанар һайжаруулхын түлөө, ху…ахыгаа бүри хурдан түргэнөөр хүгжөө…дустрижуулхын түлөө бүри шэн орол…гоор тэмсэхыень партимнай за… үетэнһөө хүлеэнэ. РСФСР-эй … хүрьһэгүй нютагуудай хүдөө … хүгжөөхэ хэрэгтэ, Байгал-Ама… түмэр харгын барилгада, арадай … бусад шухала барилгануудта эдэб…эр хабаадахыень комсомолшуудые, … болон басагадые партиин Централь…итет уряалаа һэн.

…омолшууд, хүбүүд болон басагад пар…этигэл найдабарие харюулха, комму…игуулалтын бүхы һалбаринуудта, залуу …абари зангай, дура зоригой шэрээг…эбосордог газарта, хүдэлмэришэд бо…ряашадтай хамта ажаллахадаал, үнэн…мунистнууд болохо шадаха гэһэн агуу… Ленинэй захяа заабариин бодото дээрээ …лгэдэжэ байһан газарта бүри ехэ шэн …айгаар эршэ зоригтойгоор ажалла…ажаггүй.

…комолшууд! Хүбүүд болон басагад! …едүүдэй ороной, Ленинэй ороной граж… байха гээшэ агуухэ зол жаргал! Эхэ …нгоо туйлалтануудаар, тэрэнэй хүсэ … ба һүр жабхалангаар залуушуул омо…ог, совет байгуулалта, социалис демок…ээшэмнай аха үетэнһөө ороной залуу… халан абаһан эгээн үнэтэй баялиг мүн …һайн ойлгодог.

…унис парти, Совет засаг эрдэм мэргэжэл …а үргэн ехэ замуудые залуушуулай …ээжэ үгөө, хүнэй түгэс бүрин хүгжэл…лаха гайхамшаг арга боломжо олгоо, …ын хэрэгүүдые хүтэлхэ ябадалда залуушуулай үргэн олоороо хабаадаха ябадал хангаа. Мүнөө ажалшадай депутадуудай Соведүүдтэ залуушуулай 620 мянган түлөөлэгшэд һунгагданхай. Залуу депутадууд арадай бүхы һунгагдамалнуудтай хамта ажахын ба соёлой байгуулалтын, арад түмэнэй баян дэлгэр байдал улам һайжаруулгын, гадаадын политикын шухалын шухала асуудалнуудые шиидхэнэ. Комсомолшууд, залуушуул гүрэнөө хүтэлбэрилгын гайхамшаг һургуули эндэ гарана.

Комсомолшууд! Хүбүүд болон басагад!

Ороной залуу үетэн амгалан тайбан оршон байдалда түрөө, ургаа. Манай партиин тодорхойлон хараалһан амгалан байдалай программые оролдосотойгоор, сэхэ шууд бэелүүлэн үрэтэй һайнаар ажаллаха, эрдэм болон соёлой эгээн дээдэ туйлалтануудые шударгалан ашаглаха гайхамшаг арга боломжо хангана. Соведүүдэй ороной залуушуул эб найрамдал бэхижүүлхэ, уласхоорондын шахардуу байдал һулаарруулха хэрэгтэ Коммунис партиин, Совет гүрэнэй оруулжа байгаа асари ехэ хубитые үндэрөөр сэгнэнэ, агуухэ Эхэ оронойнгоо уласхоорондын нэрэ хүндын улам ургажа байһанда омогорхоно.

Интернационализмын ленинскэ суртал бодолдо үнэн байдаг совет залуушуул империализмын, колониализмын, шэнэ түхэлэй колониализмын хара хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү, эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй, национальна бэеэ дааһан байдалай, социальна дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы хүнүүдтэй һаналаа нэгэдэн талархана.

Ороной залуу гражданинууд!

Совет засагай дээдэ зургаанай һунгалта зориг бадаруулһан ябуулга, арад бүгэдын һайндэр боложо хододоо үнгэрдэг. Энэмнай июниин 16-да һунгуулиин урнада түрүүшынхеэ ерэхэ, манай арадай засагай түлөө дуугаа түрүүшынхеэ үгэхэ оло мянган хүбүүд, басагадта хоёр дабхар һайндэр болохо. Совет засаг — Агууехэ Октябриин дүлэн сооогуур мүндэлһэн, граждан дайнай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үеэр дайсадтай тулалдаһан хэсүү шанга байлдаанууд соогуур хатуужаһан, агууехэ барилгануудай баатар габьяата хэрэгүүдээр батажаһан засаг мүн. Залуушуул энээниие нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахин хамгаалха ёһотой.

Хүбүүд болон басагад, комсомолшууд!

Һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадажа, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй түлөө дуугаа үгэхыень бүхы залуу һунгагшадые ВЛКСМ-эй Центральна Комитет уряална.

Ерээдүйн коммунис байдалай замые этигэл түгэсөөр табижа байгаа манай Коммунис партиин сэсэн мэргэн ленинскэ политикын түлөө бүхы совет арадтаяа хамта дуугаа үгэел!

Манай гүрэнэй үндэһэ һууринь бологшо хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай холбоо барисаанай түгэлдэр хүсэнэй түлөө дуугаа үгэел. Бидэнэр, залуу үетэн, хүдэлмэришэдэй алдарта гвардиин ,таряалангай ба фермэнүүдэй мастернуудай гурим заншалнуудые үргэлжэлүүлхэ, хүгжөөхэ ёһотойбди, бидэнэр лэ Соведүүдэй ороной гражданинай омогорхолто нэрые дээрэ үргэжэ ябаха ёһотойбди!

Манай олон үндэһэ яһатантай гүрэнэй арадуудай хани барисаанай түлөө дуугаа үгэел. Бидэнэр энэ хани барисаае сахиха ба бэхижүүлхэ, үнэнтэ интернационалистнууд болон ургаха ёһотойбди!

Ажалай жаргал эдлэхэ, ерээдүйн һаруул һайхан байдал үзэхэ эрхые хүбүүн, басаган бүхэндэ олгоһон манай ажабайдалай совет образой түлөө дуугаа үгэел. Бидэнэр лэ совет демократиин гурим заншалнуудые хүгжөөхэ, арьбадхаха ёһотойбди.

Ороной комсомолшууд, бүхы залуу үетэн һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадажа, коммунис нангин сурталда үнэн байдагаа, марксизм-ленинизмдэ — хододоо мүнхэ, хамагые илагша революционно һургаалда үнэн байдагаа, Коммунис партияа, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсанхай байһанаа харуулха гэжэ этигэдэг байһанаа ВЛКСМ-эй Центральна Комитет элирхэйлэн мэдүүлнэ!

Манай олон үндэһэ яһатантай агуухэ Эхэ орон — Совет Социалис Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Манай үе сагай ухаан бодол, нэрэ хүндэ, арюун сэдьхэл — Коммунис парти мандаха болтогой!

Коммунис партиин хүтэлбэри доро — коммунизмын илалта тээшэ, урагшаа!

ЗАЛУУШУУЛАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЛЕНИНСКЭ КОММУНИС СОЮЗАЙ ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ КАНДИДАДУУДАЙ ТҮЛӨӨ

1974 1974 ИЮНИИН 16 ВОСКРЕСЕНИ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ һунгалта

Петропавловка

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй депутадуудта кандидадууд Жамбал Биликтуевич Санжиев, Виктор Иванович Афанасьев гэгшэдтэй уулзалгада зорюулагдаһан һунгалтын урда тээхи суглаан Зэдын аймагай түб — Петропавловка тосхондо боложо үнгэрөө. Аймагай предприятинуудай, колхоз болон совхозуудай ажалшадай түлөөлэгшэд энэ суглаанда хабаадалсаһан байна.

Этигэмжэтэ нюурнууд — XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой главна агроном нүхэр Поддельский, аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таһагые даагша нүхэр Мункуев гэгшэд Сэлэнгын һунгуулиин 379-дэхи округһоо Союзай Соведэй депутадта кандидат Ж. Б. Санжиевай, Зэдын һунгуулиин 518-дахи округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат В. И. Афанасьевай ажалай намтар тухай һунгагшадта тодорхойгоор хөөрэжэ үгөөд, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхыень уряалбад.

Удаань ВЛКСМ-эй Зэдын райкомой секретарь Т. Клочихина, Борьёогой совхозой профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ Г. Выборова, Петропавловкын тоһоной заводой мастер Д. Фролов болон бусад үгэ хэлэжэ, аймагай ажалшадай һунгалтын үдэрые ямар амжалтануудаар угтажа байһан тухай хөөрөөд, кандидадуудта захил үгэбэ.

Союзай Соведэй депутадта кандидат, Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Ж. Б. Санжиев, Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидат, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай Холтоһоной руднигай забойщигуудай бригадир В. И. Афанасьев гэгшэд суглаан дээрэ харюугай үгэ хэлэбэд. Тингэхэ зуураа һунгагшадай иимэ ехэ этигэл найдабарие харюулхын тула хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахабди гэжэ найдуулаа.

Депутадта кандидадуудтай уулзалгада зорюулагдаһан суглаанууд Ториин совхоздо, «Мир» колхоздо, Зэдэ станцида боложо үнгэрөө.

БЭШҮҮР

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ Сэлэнгын 379-дэхи һунгуулиин округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Сэлэнгын эрхим хонишон Жамбал Биликтуевич Санжиевтай, Национальностьнуудай Соведтэ Мухар-Шэбэрэй 522-дохи округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим механизатор Очир Бадмаевич Аюшеевтэй Бэшүүр тосхоной ажалшад уулзаба.

Тус һууринай Киросскэ клубта болоһон энэ уулзалгые партиин райкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Плотников нээбэ.

Аймагай эд хэрэглэгшэдэй союзай правлениин түрүүлэгшэ Н. Н. Антонов түрүүн үгэ хэлэбэ. Совет гүрэнэй дээдын засаг түрэдэ дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүнүүдтэй, депутадта кандидадуудтай уулзалганууд хаа хаанагүй боложо байна. Тэдэнэй нэгэн — манай хүршэ Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Жамбал Биликтуевич Санжиевтай уулзажа байнабди. Ажалдаа эрхим амжалтаараа нютаг нугаяа хүн зоноо суурхуулһан энэ хүнэй түлөө дуугаа үгэхыень Антонов уряалба.

Хэрээтын дунда һургуулиин багша, депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн О. Б. Аюшеевэй этигэмжэтэ нюур Б. С. Бадмаев удаань үгэ абаба.

«Дружба» колхозой гэшүүд. Хэрээтын дунда һургуулиин багшанар болон хүдэлмэрилэгшэд, аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй хүдэлмэришэд ба алба хаагшад «Дружба» колхозой эрхим механизатор О. Б. Аюшеевые СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна. Олон жэлэй туршада энэ хүн механизатораар хүдэлжэ ябаа юм. Мүнөө дээдэ гарай механизатор болонхой. Манай тон юрын ажалша хүнэй иимэ ехэ этигэл найдабарида хүртэһэниинь һайшаалтай.

Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй арадай гэгээрэлэй таһагые даагша А. И. Никулин, Бэшүүрэй сельсоведэй түрүүлэгшэ М. М. Иванов, «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ А. С. Перелыгин, Хёлгын совхозой парткомой секретарь В. И. Сукнев болон бусад энэ уулзалга дээрэ үгэ хэлэһэн байна. Арад зоной гүн дундаһаа дээдын засаг түрэдэ дэбжүүлэгдэһэн Ж. Б. Санжиев О. Б. Аюшеев хоёрой түлөө бултадаа дуугаа үгэе гэжэ һунгагшадые уряалба.

* * *

Депутадта кандидадууд Ж. Б. Санжиев О. Б. Аюшеев хоёр мүн майн 22-то Бага-Куналей тосхоной ажалшадтай уулзаба.

Манай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: О. Б. Аюшеев ажалдаа.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ПАРТИИН ХАНДАЛГА ЗОРИГЖУУЛНА

АЖАЛААРАА ХАРЮУСАНА

Бүхы һунгагшадта партиин Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгатай Бэшүүрэй аймагай ажалшад танилсажа байна.

Партиин Центральна Комитедэй, совет гүрэнэй ударидалга доро манай орон дотор һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада ехэ юумэн хэгдэнхэй. Энээнэй ашаар арад зоной байдал һүүдал һайжарһан байна. Энэ хэрэгтэ хүдөөгэй ажалшадай хубита нэмэри бии гээшэ. Жэшээнь, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой таряашад механизаторнууд эртын тарилгые майн 19-дэ сүм дүүргэбэ. 4400 гектарта шэниисэ, 250 гектарта горох, 110 гектарта ешмээн, 42 гектар газарта хара таряан таригдаба. Мүнөө эндэхи механизаторнууд тэжээлэй ургамалнуудые — обёос, кукуруза тарижа байна.

Энэ жэлдэ эдэнэр шэниисын тарилгатай хамта үтэг-жүүлгэ оруулалсаһан байна. Газарай хүрьһэ һайжаруулха отряд энэ хабартаа эндэ хүдэлөө. Механизаторнууд Н. Г. Жуков, И. К. Слепнев гэгшэд 820 гектар газарта минеральна үтэг-жүүлгэ оруулһан байна. Дунда зэргээр гектар бүриин 12,9 центнер шэниисэ абахаар эдэнэр хараалнад.

Механизаторнууд В. К. Быков, В. С. Быков гэгшэд халаан соогоо 12—15 гектар газар хахалжа, нормоёо 120—130 процент дүүргэдэг байба. Мүнөө эндэхи механизаторнууд паар хахалжа байна.

Хабарай тарилгада эрхим һайнаар хүдэлһэн механизаторнуудые тоолохо болоо һаа, эндэ олон. Эдэнэр шэнэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи, жэлдэ эршэтэйгээр хүдэлжэ, партиин ЦК-гай Хандалгада ажалаараа харюусахын тулада шармайнад.

В. ЗАХАРОВА,
«Бичурский хлебороб» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

УЯЛГАЯА ҮЛҮҮЛХЭ—МАНАЙ ЗОРИЛГО

СССР-эй бүхы һунгагшадта, гражданинуудта ,КПСС-эй Центральна Комитедэй хандаһан Хандалгые манай фабрикын коллектив габшагай ажалаар угтаба. Һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр Эхэ орон доторнай, республика соомнай болоһон хубилалтанууд айхабтар ехэ байһаниинь бүгэдэндэ элитэ.

Манайшье фабрика урдань хооһон байһан газарта шэнээр түхеэрэгдэжэ, тусхай шэглэлтэй томо предприятиин ямар ехэ ашаг үрэтэй байһыень гэршэлжэ үгөө. Үнгэрһэн дүрбэн жэлдэ фабрикамнай 5 миллион 304 мянган түхэриг сэбэр олзо гүрэндөө оруулһан байна. Эдэ жэлнүүдтэ фабрикынгаа үйлэдбэриин технологиие хубилгаһанай, шубуудай байрануудта хэдэн дабхар клеткэнүүдые түхеэрһэнэй ашаар урдань 100 мянган тахяа баридаг газарта мүнөө 260 мянгые тэжээхэ аргатай болообди. Тиигэжэ үйлэдбэриин байранууд 2,6 дахин үлүүгээр ашаглагдадаг боложо, проектээр хараалагдаһанда орходоо 25—20 миллион үндэгэ олоор абана. Энэ жэлдэ фабрикамнай 43 миллион үндэгэ абаха хараатай.

Түсэбтэ табан жэлэй тодорхойлхы, дүрбэдэхи жэлдэ фабрикын коллектив абаһан социалис уялгануудаа мүн лэ урагшатайгаар бэелүүлжэ байнхай. Энэ жэлэй үнгэрһэн дүрбэн һарада 13 миллион 651 мянган үндэгэ абажа, түсэбөө 102,5 процент дүүргэһэн байна. Энэ үедэ гүрэндэ 12.783 мянган үндэгэ, 1,388 центнер шубуунай һайн мяхан тушаагдаа. Эмэ тахяа бүриһөө 76 үндэгэн абтаа.

Шубуушадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бригадир Олег Филиппович Шелгачевой хүтэлбэрилдэг 2-дохи бригада эрхимлэжэ гараа. Эдэнэр харууһалдаг 100 мянга шахуу эмэ тахяа бүриһөө 77 үндэгэ абажа шадаа. Бүхы бригадаараа 7 миллион гаран үндэгэ абаһан байна.

Шубуушан Галина Петровна Антоновагай даадаг бригада дальбараануудые һайнаар дэгжээгээ. Эдэнэр 4 һарада түсэбһөө үлүү 14 мянган дальбараа томо болгоо, бүхы дальбараануудайнгаа 99,5 процентые дэгжээһэн жэшээтэй. Дальбараануудаа һайнаар харууһалжа, шэгнүүрыень түсэбһөө үлүүгээр нэмээһэнэй ашаар, эдэгэр 6530 түхэриг мүнгэ арьбалһан байна.

Фабрикын түрүү шубуушад Клавдия Васильевна Унагаева, Людмила Александровна Алексеева, Дарья Васильевна Грабовская, Прасковья Иннскентьевна Савельева, Ольга Григорьевна Колотухина, Евдокия Григорьевна Афанасьева, Валентина Дмитриевна Воронцова, Анна Васильевна Лычковская гэгшэд абаһан уялгаяа, жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, дүрбэн һарын туршада харууһалдаг тахяа бүриһөө 80—90 үндэгэ абаһан байха юм. Дальбараануудые дэгжээдэг шубуушад Крестинья Николаевна Агафонова, Анна Ивановна Глотова, Варвара Евженовна Мокрова, Феоктиста Семеновна Бельская гэгшэд түсэбөө үлүүлһэн байна.

Зоотехник Мария Александровна Степнаягай даадаг инкубаторна цехэй коллектив тэрэшэлэн эмхитэй һайнаар ажаллажа, түсэбөө 16 мянган дальбараагаар үлүүлжэ, инкубацида табиһан үндэгэнэйнгөө 87,8 процентыень гэхэ гү, али 5,8 процент үлүүгээр дальбараа болгожо тушаагаа. Энэ цехэй коллектив коммунис ажалай цех гэһэн алдартай, операторнуудынь бүхыдөө коммунис ажалай ударнигууд болонхой. Эдэнэр жэл бүхэндэ түсэбөө үлүүлдэг, продукциингаа өөрынь үнэ сэн хямдаруулдаг. Сүүдхэ болоһон дальбараагайнь өөрынь үнэ миил 13 мүнгэтэ болоно.

Үйлэдбэридөө шэнэ технологи хэрэглэхын тула гүрэнэй банкһаа нэгэ миллион түхэриг абажа гаргашалаа һэмди. Тэрэмнай жэлэй туршада харюулагдаа. Гансахан 1973 ондо фабрикамнай 1 миллион 691 мянган түхэриг сэбэр олзо оруулһан байна. Шубуудаа хэдэн дабхар клеткэнүүд соо байлгадаг болоһоной ашаар жэл бүри нилээд ехэ тэжээл алмагдана, продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулагдана, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэнэ. Жэшээнь, 1972 ондо мянган үндэгэнэй өөрынь үнэ сэн 56 түхэриг 24 мүнгэтэ байһан һаа, 1973 ондо 53 түхэриг. 46 мүнгэтэ болоо. Тэжээлэй гаргаша доошолжо, түсэбэйхиһөө тэжээлэй 11 единицээр бага. Шубуунай шэгнүүрэй нэмэлтын центнер бүридэ түсэбэй ёһоор тэжээлэй 776 единицэ гаргашалагдаха байбал, тэрэнь 705 единицэдэ хүргэгдэнхэй. Гансахан 1973 ондо 7400 центнер холимол тэжээл арьбалагдаа һэн. Ондоогоор хэлэбэл, фабрикамнай 25 үдэрэй туршада алмагдаһан тэжээл дээрээ байгаа бшуу.

Фабрикымнай коллектив СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлдэжэ байха зуураа улам габшагайгаар ажаллана. Май һарын түрүүшын хахадта 1.435 мянган үндэгэ абаха түсэбтэй байбал, тэрэнээ 1.720 мянгада хүргэнхэй. Һунгалтын һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан манай шубуушад 1974 оной түрүүшын хахад жэлэй түсэбһөө үлүү адагынь 1 миллион 300 мянган үндэгэ гүрэндөө тушааха хүсэлтэй.

КПСС-эй ЦК-гай Хандалга-бэшэгтэй танилсаха зуураа ажахыдаа бии байгаа дутагдалнуудаа элирүүлжэ, тэдэнээ дары усадхаха гэжэ оролдонобди. Үйлэдбэриингөө арга боломжонуудые үшөө һайнаар хэрэглээ һаа, продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые саашадань бүри хямдаруулхаар гээшэ. Зарим бригаданууд тэжээл һаланаар, гамгүйгөөр хэрэглэһэнэй эсэстэ түсэбһөө үлүүгээр гаргашална. Мүн зарим бригадада шубуудые үхэл гарзада оруулха ушар үгэгдэнэ. Тиимэһээ фабрикын коллектив, мэргэжэлтэд эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхажа, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые бүри һайн дүнгүүдтэйгээр угтахые оролдожо байна.

С. ПОНОМАРЕВ.
Сотниковско шубуунай фабрикын ахамад экономист.

…ҮҮШҮҮЛЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР

…нэй таряашад байг…йнгоо хабарай тарил… …гонихон болзорто, …шанартайгаар үнгэргэ…һоо таряанай баян … хуряажа абаха уряа …ажаллана. Туранай … нэгэдэхи, хоёрдо…деленин механиза… энэ харюусалгатай … эмхи гуримтайгаар …

…ото табан жэлэй то…ы, дүрбэдэхи жэлдэ …ы гектар бүриһөө …нерһээ бага бэшэ ургаса хуряажа абаха түсэбтэй. Хараалһанаа бодото дээрэнь дүүргэхын тула хабарай тарилгын үедэ хүдэлгэгдэхэ оньһон техникэеэ һайнаар заһабарилһан юм.

Хойто-Голой механизаторнууд И. Базаров, С. Сотников, Д. Халхаев гэгшэдэй бүтээһэн ажал эрхим шанартайгаар сэгнэгдэнэ. Эдэ нүхэднай халаан бүриингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэндээ жэшээ харуулна. Мүн комсомол-залуушуул Б. Дашиев, С. Донитов гэгшэд аха нүхэдһөө жэшээ абажа, үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябана.

Туранай отделениин механизаторнуудай ажал, хэрэгынь мүн лэ урагшатай һайн. Халаан бүриингөө даабари 105—110 процент дүүргэдэг ажалша бэрхэ механизаторнууд яһала олон. Дүй дүршэлтэй механизаторнууд Д. Ихинеев, М. Шалбанов, Д. Башкеев тэдэнэй тоодо оронэ.

Энэ совхоз эртынгээ тарилгые дүүргээд, мүнөө үедэ обёос, кукурузаяа хаяжа эхилбэ.

Р-С. СЫМБЕЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Түнхэнэй аймаг.

Арадай кандидадууд

ТҮМЭР ХҮЛЭГ ХҮЛЛЭГШЭ

Пётрой һаял арба хүрэжэ ябахада, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн эхилжэ, эсэгэнь фронт мордоо һэн. Жэл тухай болоод байхада, тэрэнэй эхэдэ сошордомо мэдээсэл почтальон асараа. Оронойнгоо ниислэл Москва хамгаалан, эсэгэнь баатарай үхэлөөр унаһан байгаа.

Дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүд... Петр бишыхан дүүнэрээ өөдэнь болголсохын тула эжыдээ туһалха гэжэ шиидээ. Тиигэжэ 14 наһатай хүбүүн колхозой ажалда гараа бэлэй.

Дайнай дүүрэхэдэ ямар мэргэжэлтэй болохо тухайгаа хаа яа үетэн нүхэдөөрөө суглархадаа хөөрэлдэдэг һэн. Петр түмэр «агтые» хэзээ нэгэтэ жолоодохоб гэжэ шиидэнхэй ябадаг бэлэй.

Хүбүүн сүлөө забдын гарамсаар, тоһо шоройдо даруулжа, хаб хара хубсаһатай болошоһон трактористнуудта гүйжэ ошоод, хажуугаарнь тойролдодог, шүрэб шүнхэ мушхалсадаг, тоһодолсодог һэн.

Таряа тарилгын үе. Петр мори тэргээр поли дээрэ ороһо зөөдэг ажалтай болоһон байба. Нэгэтэ газар борнойлжо ябаһан тракторист Василий тэрэнние даллаад: «Петро, наашаа ерэ даа», — гэжэ дуудаба. Хүбүүнэй дүтэлхэдэ:

— Трактор ябуулжа һураха гүш? — гэжэ хандаба. — Намай хараад һуу.

Тракторист поли дээгүүр хэдэн эрьесэ хэһэнэйнгээ удаа Петрые һууридаа һуулгаба.

Хүбүүнэй дүрэгүй гарта ороһон трактор түрүүшээр үгзага-тагзага гэһээр, утаа хаяһаар тогтошобо. Зүгөөр Вася аха зэмэлбэгүй. Хайшан гээд трактор ябуулха тухай даруу номгоноор заажа үгэбэ. Тэрэ ушарые Петр хэзээдэшье мартахагүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ үдэр шэлэһэн мэргэжэлэйнь эхин табигдаһан байгаа бшуу.

Он жэлнүүд үнгэржэл байба. Петр колхоздоо ажаллаһан зандаа. Тэрэнние нэгэтэ колхозой түрүүлэгшэ контородоо дуудаба. «Шамайе техникэдэ дуратай юм гэлсэнэ. Трактористын курсада эльгээхэ гэлсээбди. Үглөө, нүгөөдэр Элхи ошохоор бэлдэ», — гэжэ хэлээ һэн. Тиигэжэ Петр Трифонов Элхи тосхондохи трактористын курсада һуралсажа, үнэмшэлгэтэй болоһон. Тэрэ гэһээр тэбхэр 25 жэл үнгэрөө.

Петр Трифонов трактористын үнэмшэлгэтэй болоод, түрэл колхоздоо ерэжэ, «ХТЗ» гэжэ мөөртэй хуушан тракторта ажаллаха болоо һэн.

Таряа тарилга дүүрэнтэжэ байба. Тэрэ үедэ газараа һүниндөө хахалаад, үдэрынь тарилгаяа хэдэг һэн. Петр Трифонов һүниин халаанда газараа хахалхаяа гараа бэлэй. Наранай хадын саагуур шурганһан хойно поли дээрээ ерээд, ажалаа эхилхэ гэхэдэнь, тракторынь эбдэршэһэн байба. Яалтайб? Хэрбээ энэ һүниндөө газарай хахалагдаагүй һаа, үглөөдэр тарилга хэгдэхэгүй. Үшөө ямар нэгэ шалтаг болоо һаань, долоон хоног соошье тарилга һаатажа болохо. Иимэ болошоһон трактораар газар хахалха аргагүй ха юм. Ушар тиимэһээ эндэһээ арбаад модоной газарта оршодог мастерскойдо абаашаад, халаанайнгаа нүхэр Анатолий Трифоновтэй коробкыень задалжа, заһабарилха гэжэ шиидэбэ. Тиигэжэ һүниин тэн багта трактораа заһабарилжа дүүргээд, поли дээрээ гараа һэн. Иимэрхүү ушар али олон дайралдаа. Зарим механизаторнууд: «Ши, Петр, гансаараа колхозой ажалай хойно гарахагүйш. Тэнгэриин үдэр олон юм» гэһэншүүгээр дуугараад абадаг байгаа. Зүгөөр нютаг зоннинь оролдосотой трактористын ажалые атаархан адаглажа, улам хүндэлдэг болоо.

Петр Трифонов гурбан жэл соо колхоздоо трактористаар ажаллаад, сэрэгэй албанда мордоо һэн. Петр тэндэһээ оньһон техникэ улам һайнаар шудаланхай бусаһан байха.

Петр Васильевич түрэл нютагтаа ерэһээр механизатораар ажаллаа һааб даа. Ургаса, таряа хуряалгаһаа эхилээд, үбһэ хулһа, түлеэ залһа зөөхэ гэхэ мэтэ бүхы ажалда — хаанашье Петр Трифонов эрхим жэшээ харуулдаг һэн. Тэрэнэй трактор хододоо ажалда гарахаар бэлэн байдаг. Ушар тиимэһээ Петр Васильевич трактораа бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадана. Эндэ үсөөхэн тоо дурдая. «ДТ-75» түхэлэй трактораар түсэбэй ёһоор жэлдээ 1300 га зөөлэн хахалалга хэхэ ёһотой аад, 1971 ондо 1848 гектарта хүргэһэн байна. Тиихэдэ удаадахи, 1973 ондо, Петр Трифонов 2221 гектар зөөлэн хахалалга хэжэ, «Аймагай эрхим тракторист» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэлэй. Эдэ тоонуудаһаа саада тээ механизаторай зоригто ажал, олоной ажал хэрэгэй түлөө бодото эрмэлзэл оролдолгонь элеэр харагдана ха юм. Энэмнай зоной дунда хэлсэдэгэй ёһоор, гансашье «зүрхэтэй» хүн бэшэ. Харин механизатор болохын тула бага наһанһаа хойшо оролдоһон, заяанайнгаа зам олоһон хүн гэжэ гэртэхи библиотекэтэйнь танилсахадаа ойлгоо һэм. Мүнөө үеын бүхы трактор, машинанууд тухай литература, мүн тусхай журналнууд тон олон. Эдэ номуудаа ходо «шагаажа» байдаг һэн тула шэнэ техникэ болон ороной түрүү механизаторнуудай дүй дүршэлтэй саг дары танилсажа, ажалдаа нэбтэрүүлжэ, хэрэглэжэ байдаг. Залуу трактористнууд энээнииень һайн мэдэхэ һэн хойноо тракторай «дотор» тушаа, элдэб асуудалнуудаар хандадаг, хүсэд тоб гэмэ харюу абадаг юм. Петр Васильевичай ехэ хүбүүн Григорий эсэгынгээ мүрөөр ошоо. Тэрэ мүнөө Буряадай хүдөө ажахын институтда һурана. Хожомоо инженер-механик болохо юм. Геннадий хүбүүниинь мүнөө (ямаршье мэргэжэлтэй болохоёо һайнаар мэдэнэгүй) зургаадахи класста һурана. Петр Васильевичай һамган Нина Лукинична һүүлэй арба гаран жэлдэ колхоздоо овощ ургуулна.

***

...Үүр хираанаар тэнгэри бүрхэжэ, харалгаа хара үдэр болохо янзатай. Буруулжа ерэхэдээ саһан бударжа эхилбэ. Тарилгын түлэг дундаа ябажа байтар таагүй юумэн болошобол даа. Эгээл энэ үедэ колхозой главна инженертэй Надеино тосхоной саада талада гарабабди. Үргэн тала урдамнай нэмжыбэ. Поли дээрэ тракторай таршаганаха абяан холоһоо дуулдана.

— Һаянай хоёрдохёо саһан эндэмнай орожо байна. Тарилгын үедэ шиниг нойтон яаха аргагүй хэрэгтэйл юм бэзэ. Зүгөөр хүйтэрөөлгүй һаань, һайн бэлэй, — гэжэ машинаяа жолоодожо ябаһан инженер хүбүүн һанаата болонги хэлээдхибэ. Уданшьгүй трактористнуудтай уулзабабди.

СССР-ой Верховно Соведэй депутадта кандидат Петр Васильевич Трифоновтэй, тэрээнтэй сугтаа ажалладаг тракторист Матвей Петрович Антоновтой ингэжэ танилсаха, ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдэхэ арга олдоо һэн.

П. В. Трифонов һүүлэй хоёр жэлдэ хартаабха ургуулагшадай звеное ударидана. Тэрээндэ 80 гектар газар даалгагданхай. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэнэй даадаг звено гектар бүриһөө 127 центнер хартаабха хуряагаа һэн. Энэмнай колхоз соогоо эгээл эрхим дүн гээшэ.

— Мүнөө жэлдэ гектар бүриһөө 150 центнер хартаабха хуряаха уялга абанхайбди. Энэ уялгаяа дүүргэхын тула унаһан мэлгайгаа абангүйгөөр ажаллаха болонобди, — гэжэ Петр Васильевич хөөрэнэ.

Хартаабхынгаа участок дээрэ тэдэнэр мүнөө жэлдэ 50 тонно шэбхэ, 40 центнер минеральна үтэгжүүлгэ гаргаһан байна. Хартаабха тарихада шиигтэй газар ехэ удха шанартай гэжэ Петр Васильевич тоолоно. Ушар тиимэһээ хахалһан газарайнгаа шииг нойтоной «дэгдэшэхэгүйн» тула урда үдэрынь газараа хахалаад, үглөөдэрынь тарилгаяа хэдэг юм.

Манай хараһаар байтар Василий Трифонов «МТЗ-50» түхэлэй трактораар хартаабха асаржа буулгаба. Петр Васильевич тэрэл зуура хартаабха тарижа эхилбэ.

— Тарилгаяа арбан үдэр соо дүүргэхэбди, — гэжэ Петр Васильевич хэлээ һэн.

— Үдэр бүриин даабари хэды юм? — гэжэ асуухадамнай:

— Үдэр бүри 5 гектарта хартаабха тариха түсэбтэйбди. Петр Васильевич үдэр бүри 7—8 гектарта тарилга хэнэ, — гэжэ тэрээнтэй сугтаа ажалладаг Матвей Петрович тодорхойлбо. Һайнаар элдүүрилэгдэһэн, зөөлэн хүрьһэ руу хартаабха аятай зохидоор гоожоно. Тиигэжэ Петр Трифонов юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй түсэб даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоод, урданайхидаал адли ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлахын түлөө шадал мэдүүлэн ажаллажа байна.

Петр Васильевич Трифонов эрхим ажалайнгаа түлөө Октябриин революциин орденоор, ВДНХ-гай мүнгэн медаляар шагнагданхай. Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой ажалшад, тус аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй коллектив эрхим механизатор П. В. Трифоновые СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлбэ.

С. ОЧИРОВ.

Тодорхойлхы жэлэй гадыгаа алхамууд

ИЮЛИИН ТҮСЭБӨӨР

«Авангард» колхозой Барыкино тосхоной фермын коллектив аймаг соогоо түрүүлэн, гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб хоёр һараар уридшалан дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлөө. Энэ ажалша бэрхэ һаалишадай жэшээгээр ажаллаһан «Советская Россия», «Восход» колхозуудай һаалишад урдаа табиһан зорилгонуудаа мүн лэ амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаа.

Дээдэ-Жэрэмэй һаалишад дүрбэн һарын туршада бэлэдхэлэй пунктда 2624 центнер һү яюуулжа, хараалһан түсэбөө 124 центнерээр үлүүлээ. Һаалишад нёдондоной энэ үеынхиһөө 719 центнер ехэ һү гүрэндэ худалдаба. Харин «Восход» колхоз гүрэндэ һү худалдалгаяа, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо, 538 центнерээр ехэ болгожо шадаа.

Бүгэдэ арадай һайндэр — майн 9-дэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордето «Восьмое марта» колхозой Ганзуринай, «Искра» колхозой һаалишад зургаа һарынгаа түсэб дүүргэбэ.

Улаан-Үдын аймагай совхозууд сооһоо «Пригородный» совхоз гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб түрүүлэн дүүргээ.

Ниитын адууһа малай үбэлжэлгые эрхим һайнаар үнгэргэжэ шадаһанай ашаар, дээрэ хэлэгдэйһэн ажахынуудай һаалишад урдаа табиһан зорилгоё, болзорһоо урид дүүргээд, мүнөө үедэ июль һарын түсэбөөр ажаллажа байнхай.

А. НАГАСЛАЕВ.

Дала мянгаар

Байгалай леспромхозой коллектив байгша оной түрүүшын үдэрһөө ехэ эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна. Модо бэлэдхэхэ һара бүриингөө даабари холо үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр байгша оной нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 3 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, үндэр бүтээсэ туйлаба. Хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 70 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа.

СССР-эй Ой модоной, модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство, профсоюзай ЦК Байгалай леспромхозой хүдэлмэришэдэй ажалайнь туйлалтануудые үндэрөөр сэгнэжэ, дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулба.

Н. ТЮРНЕВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум[...]

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй заседани майн 22-то боложо, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл хэхэ талаар Мариин АССР-эй, Новосибирскэ ба Тульска областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, эдэнэй гүйсэдхэхэ зургаануудай хүдэлмэри тухай асуудалые хаража үзэһэн байна. Мариин АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. А. Алмакаев, Новосибирскэ ба Тульска областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр В. А. Филатов, С. В. Попов, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Соведүүдэй хүдэлмэриин асуудалнуудые эрхилдэг таһагые даагша А. Е. Епанешников энэ асуудалаар элидхэлнүүдые хээ.

Мариин автономито республикын, Новосибирскэ ба Тульска областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүд, Россин Федерациин бүхы Соведүүдтэл адли, партийна органуудай хүтэлбэри доро СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл хэхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна гээд РСФСР-эй Верховно Соведэй заседани дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

РСФСР-тэ һунгалтада бэлэдхэл хэхэ ажал ябуулга политическэ ба ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда, КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй даабаринуудые, социалис уялгануудые, болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй уряа доро үнгэржэ байна.

Бүхы һунгагшадта, СССР-эй гражданинуудта КПСС-эй ЦК-гай хандаһан Хандалга һунгалтын урда тээхи ажал ябуулгада политическэ шухала удха шанартай хэрэг болоо.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэхэ тухай дүримэй ёһоор, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ һунгуулиин участогууд Россин Федерациин болзор соогоо эмхидхэн байгуулагдаһан, РСФСР-эй һунгуулиин комисси батлагдаһан байна. Национальностьнуудай Соведэй һунгалта үнгэргэхэ автономито республикануудай һунгуулиин 16 комисси, автономито областьнуудай һунгуулиин 5 комисси, национальна округуудай һунгуулиин 10 [...] си, союзай Соведэй һ[...] үнгэргэхэ һунгуули[...] ружной 423 комисси, [...] нальностьнуудай С[...] һунгалта үнгэргэхэ [...] лиин окружной 243 [...] һунгуулиин уча[...] 96.882 комисси. дүн[...] һунгуулиин 97.580 [...] батлагдаа.

Һунгуулиин бүхы [...] синуудай бүридэл[...] мянган хүн ороно. [...] 48,0 процентнь — [...] нүүд, 45,3 процен[...] КПСС-эй гэшүүд, [...] кандидадууд, 47,3 [...] центнь — хүдэлмэри[...] колхозникууд. Һун[...] комиссинуудай түрү[...] нэрэй дунда 30 мян[...] ниинь хүдэлмэришэд[...] хозникууд юм.

РСФСР-эй Верхо[...] ведэй Президиумэй [...] А. Я. Овчинникова, [...] Пушкарный, А. Г. Ма[...] П. С. Прокконен, С[...] хэлхээ-холбооной [...] рэй орлогшо В. И. [...] РСФСР-эй худалдаа[...] най министр В. П. Ш[...] кий гэгшэд байлсаа.

СССР-эй Верховно [...] дэй һунгалтада [...] хэлгэдэ тохёолдожо [...] дутуу дунданудые [...] лан усадхаха хэмжээ[...] абахыень РСФСР-эй В[...] но Соведэй Президиу[...] лан абаһан тогтоол [...] Мариин АССР-эй Ве[...] Соведэй Президиумые, [...] сибирскэ ба Тульска о[...] нуудай ажалшадай [...] дуудай Соведүүдэй [...] хэхэ комитедүүдые уу[...]

Ажалшадай депута[...] Соведүүд, эдэнэй зур[...] эмхидхэлэй бүхы ху[...] рийе КПСС-эй XXIV [...] дын, КПСС-эй ЦК-гай [...] риин (1973 он) Пл[...] шиидхэбэринүүдые бэ[...] хэ, түсэбтэ юһэдэхи [...] жэлэй дүрбэдэхи жэл[...] сэбүүдые, уялгануудые [...] зорһоонь урид дүүрг[...] рэгтэ зорюулха [...] гэжэ Верховно Совед[...] зидиум тэмдэглээ. Һ[...] тын урда тээхи поли[...] шухала удха шанарта[...] кумент — бүхы һунга[...] СССР-эй граждани[...] КПСС-эй ЦК-гай ха[...] Хандалгые бүхы ажа[...] ойлгуулха, партии[...] һунгагша бүхэндэ хү[...]

РСФСР-эй Гүрэнэй [...] риат тухай хуулиин [...] тые, мүн бусад асу[...] дые РСФСР-эй Ве[...] Соведэй Президиум за[...] дээрээ хаража үзэһэ[...] гаа.

(ТА[СС].)

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Дж. Фордтой уулза[ба]

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай вице-президент, сенадай түрүүлэгшэ Дж. Форд СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэгүүдые даадаг комиссиин түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегацитай Конгрессэй байшан соо уулзаһан байна.

Совет-американ [...] саае саашадань ху[...] энэ хэрэгтэ РСФСР-[...] хозно Соведэй ба СШ[А] Конгрессэй дүүргэдэ[...] тухай асуудалнуудаа[р] ёһоной оршон байда[л] гэрһэн хөөрэлдөөнэй [...] һанамжануудаа хэлс[...]

СССР-һээ США-да [...] элшэн сайд А. Ф. [...] нин хөөрэлдөөндэ х[...] ба.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Х. Р. МАЛАСОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, хүдөө ажахыда олон жэлэй туршада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой отделениие эрхилэгшэ нүхэр **Маласов** Харлампий Родионовичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1974 оной майн 22.

ЗУУТАН НЭРЭЕЭ БАТАДХАБА

Совхозой түб Гүндэ тосхонһоо арбаад модоной зайда оршодог Хэрхээлээ гэжэ газарта ажахын түрүү хонишодой нэгэн Илья Андреевич Климов, Надежда Андреевна нүхэртэеэ ажалладаг юм. Энэ бүлэ хониной ажалда хүдэлжэ эхилһээр дүрбэн жэл болоожо байбашье, тэдэнэй туйлаһан амжалтые аймагай бүхы хонишод мэдэхэ болонхой юм. Урзанда жэлдэ тэдэнэр зуун эхэ хонин бүриһөө 112 хурьга түлжүүлжэ, бүлгөө Яруунын чемпион болоһон юм.

Ахалагша хонишонтой уулзажа, хүдэлмэреэрнь һонирхоходомнай, тэрэ манда ингэжэ хөөрэнэ:

— Ямаршье ажалда хаһамжатайгаар хандаад байхадаа, һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһаниз абахаш. Хонин һүрэгые түхэреэн жэлдэ һайнаар харууһалаагүй һаа, олон хурьга, ехэ ноохо абаха гэжэ һанаһанай дэмы. Илангаяа түл абалгын үедэ оролдохо, һая гараһан нарай хурьгадые үдэрэй туршада эхэдэнь дүрбэ-таба дахин хүхүүлхэ хэрэгтэй. Бидэ мүнөө үедэ харууһалжа байһан 561 хонинһоо 561 хурьга абаад, ехэ болгожо байнабди. Абаһан хурьгадаа бүрин бүтэнөөр хүхэ ногоон дээрэ гаргаха зорилго урдаа табинхайбди.

Климовтэнэй байра байдалтай танилсаад байхада, эндэ ёһотой ажалша бүхэриг зон хүдэлдэг гэжэ абаһаар мэдэхээр. Хорёо хотонь дард гэмэ. Хурьгадта үгтэхэ һайхан үбһэн, комбикормо, набшаһата тэжээл, витамин ехэтэй ногоонэй гурил бии. Хойшо урагшаа гонзойһон үргэн хашаа соо ороходо, хэдэн бүлэг болгогдожо хаагданхай 200 гаран хурьгад дуран соогоо шэмэтэ тэжээл эдинэ. Боргожожо томо болоһониинь газаагуур дэбхэрэлдэнэ.

Түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ Илья Андреевич 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга түлжүүлжэ абаха социалис уялгаяа бодото дээрэнь сум дүүргэжэ шадаба. Хэлэһэн үгэеэ бодото дээрэнь дүүргэхын тула энэ бүлэ горитойхон хүдэлмэри хэжэ гараа гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Нүхэр Климовай ажал тухай тобшохоноор тогтомоор. Мэргэжэлтэдэй табиһан рационой ёһоор хонидоо эдеэлүүлхэеэ тэдэнэр оролдодог. Мүн шадалаа бууралхаяа һанаһан туранхай хонидоо нэгэ бүлэг болгожо эдеэлүүлдэг заншалтай. Наруули дулаан үдэрнүүдэй болоожо захаламсаар 4—5 часай туршада хагданда, талха таряанай узуурта адуулдаг юм. Харууһалжа байһан һүрэгөө зунай туршада бэлшээн таргалуулжа, намартаа таряанай поли дээрэ адуулна.

Ахалагша хонишон сүлөөтэй сагтаа үбһэ тэжээлээ бэлэдхэжэ абахаһаа гадна, хашаа хорёогоо өөрөө заһадаг заншалтай. Мүн шэбхээ өөһэдынгөө хүүгэдтэй хамһажа гаргадаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ алмалта туйлаһанайнгаа түлөө 350 түхэриг шан абал.

Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхим үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө Яруунын совхозой түрүү хонишон «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордеоор шагнагдаа.

Д. ХУБИТУЕВ.

Зураг дээрэ: Яруунын совхозой түрүү хонишод И. А. Климов, тэрэнэй һамган Н. А. Климова гэгшэд хурьгадтаа набшаһата тэжээл үгэжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ БАРИЛГАНУУД

ТҮРГЭН БОЛЗОР СОО

Һүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ хотодо байрын гэрнүүд ехэ олоор баригдана. Илангаяа томо панельнэ гэрнүүд олошорно. Бүхэли кварталнууд, микрорайонууд бии болонхой. Улаан-Үдын гэр барилгын комбинадай коллектив ойрын жэлнүүд соо байрын гэрнүүдые бүри олоор барижа, арад зоной байра һуудал бүри һайжаруулха зорилго урдаа табина. Мүнөө тус комбинадай цехүүд үргэдхэгдэжэ байнхай.

— Комбинадай хоёрдохи ээлжээн 1975 ондо ашаглалгада үгтэхэ юм. Байгша он соо торхыень барижа дүүргэхэ ёһотойбди. Тиимэһээл барилгашаднай хэзээ хэзээнэйхиһээ эдэбхитэйгээр хүдэлнэ. Нэгэдэхи квартал соо 200 мянган түхэригэй барилга хэхээр хараалагдаһан даабаряа үлүүлэн дүүргээбди, — гэжэ эндэхи барилгын участогай начальник Александр Фёдорович Абрамов хэлэнэ. Тэрэнэй даадаг участогта 87 барилгашад-хабсаргагшад ажаллаха зуураа, халаан бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ.

Владимир Матвеевич Мухагэгшын бригадын барилгашад-хабсаргагшад социалис мүрысөөндэ илажа ябана. Эндэ недели бүриин дүн согсологдожо, тусгаар самбарта бэшэгдэдэг юм. Бригадынь гэшүүд халаан бүриингөө даабари 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ гээд энэ самбар дээрэ тэмдэглээтэй. Василий Константинович Рубцовой бригадын шулуушад мүн лэ амжалтатай һайнаар хүдэлдэг юм.

— Долоон хоног бүриин дүн гаргахада, ехэл һайн гэжэ һананаб. Хэнэй ямараар хүдэлжэ ябаһаниие саг соонь мэдээд байхада ехэ туһатай бшуу даа. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлдэ түшэглэн, ажалаа эмхидхэнэбди, — гэжэ бригадир Рубцов хөөрэнэ.

Тэрэ Буряадай барилгын управлениин 7-дохи СМУ-да олон жэл хүдэлжэ, дүршэл шадабаритай болоһон хүн. Ажал хүдэлмэриеэ эмхидхэхэдээ бэрхэ болонхой. Бригадынь гэшүүд ажалайнгаа сагые зүбөөр, хүсэдөөр хэрэглэжэ, бага гаргашатайгаар, түргэнөөр барилга хэжэ шадана.

Гэр барилгын комбинадай үргэдхэгдэхэдэ томо панелеэр гэрнүүд бүри олоор баригдадаг болохо. Хэрбээ мүнөө жэлдээ 43 мянган дүрбэлжэн метр гэр баригдадаг һаа, ойрын жэлнүүдтэ жэлдээ 100 мянган дүрбэлжэн метр гэр томо панелеэр баригдадаг болохо. Тиимэһээл богони болзор соо хоёрдохи ээлжээнэй барилгые дүүргэхэ гэһэн эрилтэ табигдана. Тиимэһээл энэ участогта хүдэлжэ байһан барилгашад үдэр бүри улам эршэмтэйгээр ажаллажа, дүрбэдэхи тодорхойлхы жэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхые эрмэлзэнэ. Барилга-хабсаралгын 7-дохи управлениин хүдэлмэришэд энэ харюусалгатай ажалаа болзор соонь дүүргэхэ арга боломжотой гэжэ, тэдэнэй ажал хэрэгтэйнь танилсан хөөрэлдэхэдөө, багсаагаа һэмди.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: [...] жолоодогшо А. П. Тр[...] гэр барилгын комби[надай] хоёрдохи ээлжээнэй бар[илга] дээрэ.

С. БАЛДУЕВА[Й] фото-зураг[...]

ЗУҺАЛАНДАА БЭЛДЭНЭ

Хабарай һүүлшын һара май хахадлаба. Хүрбын совхозой малшад малай зунай байра бэлдэжэ эхилбэ. Ниитын малай үбэлжөөнһөө гаража, зуһаландаа зөөхэ саг ойртожо байна гээшэ.

Совхозой дархашуулай бригада Тээгдэ тосхонһоо холо бэшэ газарта 80 тугалай байха шэнэ сарай ба ижа дүүргэхээ байна. Барилгашад А. Шулунов, Б. Митыпов гэгшэд энэ барилгада эдэбхитэйгээр хүдэлнэ.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖИЕВА.

Хори.

Манай Буряадай комсомолой бии болоhоор 50 жэлэй [illegible]дарта ой мүнөө жэлдэ гүйсэхэнь. Тиимэhээ анхан [illegible] боложо, саашадаа бэхижэн хүгжэhэн замыень тоб[illegible]оноор харуулха зорилготойгоор энэ статья танай [illegible]харалда табинабди.

АЛДАРТА ЗАМАЙ ТҮҮХЫН ХУУДАҺАНУУД

1923 оной сентябрь hара[illegible] РКСМ-эй эмхидхэлэй [illegible]огой түрүүшын заседа[illegible] боложо, тэрэнэй гэшүүд [illegible] хүдэлмэриеэ хоорондоо [illegible]ahан байна. Н. Кузьян [illegible] Беляев. Н. Мункоев. [illegible] Антонов. В. Красин[illegible], М. Славнина, Н. Ага[illegible], Н. Колесников гэг[illegible] бии байгаа комсомолой [illegible]инүүдые нэгэдхэн эмхид[illegible] хэрэгтэ хубитаяа гори[illegible]гоор оруулаа юм.

1924 оной майн 5-най [illegible] Дээдэ-Үдэ хотодо [illegible]СМ-эй Буряад-Монголой [illegible]астной организациин нэ[illegible]эхи съезд нээгдэжэ, «Бии [illegible]гаа комсомолой органи[illegible]инүүдые нэгэдхэжэ, [illegible]СМ-эй Буряад-Монголой [illegible]астной организаци гэжэ [illegible]эхэ» гэhэн тогтоол ба[illegible]ан абаба. РКСМ-эй об[illegible]ой нэгэдэхи секретаряар [illegible]Г. Кузьян hунгагдаhан [illegible]

Съездэ ерэhэн табин де[illegible]ат, РКСМ-эй 1834 гэ[illegible]дые, 201 гэшүүндэ [illegible]дидадуудые түлөөлhэн [illegible]гаа.

[illegible]эл оной январь соо В. И. Ленинэй наhанhаа нүгшэhэнhөө хойшо октябрь hара болотор 226 хүдэлмэришэн, 369 таряашан РКСМ-эй гэшүүндэ абтаа hэн. Энэ үедэ комсомолдо Ленинэй нэрэ олгохо гэhэн тогтоол абтажа, бүхы оронойнгоо комсомолшуудтай хамта Буряадаймнай залуушуул энээнние нэгэн дуугаар дэмжэhэн байна. Тиигэжэ 1924 оной июль соо болоhон РКСМ-эй VI съездын шиидхэбэреэр Россин Коммунис Залуушуулай союз, Россин Коммунис Залуушуулай Ленинскэ Союз гэжэ нэрлэгдэдэг болоhон юм.

Тэрэ үедэ хүүгэдэй коммунис организацинуудые эмхидхэхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдадаг байгаа. 1924 оной январиин нэгэнэй мэдээгээр республика соомной 353 пионер бии hэн. Харин 1925 оной январиин нэгэндэ 2218, энэл оной апрелиин нэгэндэ 4072 пионер бии байба.

1925 оной январиин 18-най үдэр «Бурят-Монголой комсомолец» (мүнөөнэй «Буряадай залуушуул») газетын нэгэдэхи номер барлагдан гараа hэн. Газетэ республикын залуу үетэнине коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулжа, залуушуулай үнэн нүхэр байhанаа харуулаа.

1924—1925 онуудай hуралсалай жэлдэ үзэг бэшэг мэдэхэгүй зониие элирүүлхэ талаар тон ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа юм. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй байдал усадхаха 217 пунктда 7000 хүн, үзэг бэшэг мүүгаар мэдэдэг зоной 19 hургуулида 425 хүн hуража, 5304-ниинь тэдэнээ дүүргэжэ шадаа hэн. Харин 1925—1926 онуудай hуралсалай жэлдэ 188 пункт эмхидхэгдээ. Тиихэдээ нэгэ нэгээрнь, мүн бүлэг бүлэгөөрнь hургаха онол арганuудые үргэнөөр хэрэглэжэ, 8000 хүн үзэг бэшэг мэдэхэ арга боломжотой болоhон.

Һандаргагдаhан предприятинуудые заhалгада комсомолшууд эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа. Сэлэнгын, Онохойн, Дээдэ-Үдын модоной заводууд, Сухын арhа элдэдэг завод, Баргажанай консервын завод шэнэлэгдэн заhагдаа.

Мүн Буряадай индустриин түрүүшын томо предприяти болохо паровоз-вагонно заводые, Совет ороной зүүн зүгтэхи тон томо Дээдэ-Үдын шэлэй заводые, мяха-консервын, талханай комбинадуудые барилгада комсомолшууд болон залуушуул габшагайгаар ажаллаhан юм.

1927 ондо болоhон ВЛКСМ-эй VIII съезд ВКП(б)-гэй XV съездын абаhан шиидхэбэридэ үндэhэлэн, хамтын ажал байгуулалсаха талаар ажал ябуулгаяа хараалжа. «Комсомолшууд, хүдэр гарнуудаараа тракторай руль адхан, үмсын газар амяарлаhан мужаануудые хахалан hалгаагты, хамтын ажал байгуулха хэрэгтэ хам оролсогты!» — гэжэ ороной залуу үетэндэ хандаа бэлэй.

Тиигэжэ комсомолшууд колхозуудые эмхидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсожо, хүсэ шадалаа энээндэ элсүүлэн, ами наhаяа гамнангүй нюдарган баяшуултай тэмсэhэн түүхэтэй. Энэ хүдэлмэриинь үрэ дүн ехэ байгаа. 1929 он болотор эмхидхэгдээд байhан 180 колхозой 94-ниинь комсомолшуудай үүсхэлээр, тэдэнэй хүсөөр түйлагдаа. Ганса 1930 ондо 500 гаран комсомолшууд колхозуудые ударидаха тушаалнуудта hунгагдаhан байна. Тэдэнэй 50-ниинь түрүүлэгшээр хүдэлдэг hэн. Тиигэжэ комсомол бэхижэн хүгжэжэ байгаа арадай ажахые хүтэлбэрилхэ кадрнуудые хүмүүжүүлгын ёhотой үндэhэ hуури байhанаа харуулаа.

1938 оной майн нэгэнэй үдэр паровоз-вагон заhабарилгын завод түрүүшынгээ локомотив гаргаба. Тэрэнь «Серго Орджоникидзе» гэжэ нэрлэгдээ. Энээндэ комсомолшуудай оруулhан хубита ехэ байгаа. Эрхимэй эрхим 1500 хүбүүд, басагад ВЛКСМ-эй ЦК-гай, Буряад-Монголой обкомой путевкоор завод барилсаа бшүү.

Манай республикын комсомолой организаци 1931 ондо Амарай флотилиин «Бурят» гэжэ канонерскэ лодко шэфтээ абаа. 1933 ондо 10 мянган түхэриг мүнгэн, 2000 түхэригэй бэлэгүүд тиишэ эльгээгдээ. Энэл оной августын юhэнэй үдэр ВЛКСМ-эй обкомой сэрэгэй таhагые даагша нүхэр Туманов тэндэ ошожо ерээ. Тэрэ эрхим үhан сэрэгшэдтэ барюулагдаха дамжуулгын Улаан туг, бэлэгүүдые абаашалан юм.

Энэ үедэ трактор, машина шударха хэрэг үргэнөөр дэлгэрээ. Комсомолка Гарма Бабасанова 1932 ондо трактор жолоодохо эрхэтэй боложо, 1936 ондо Сэлэнгын МТС-эй эхэнэрнүүдэй тракторна бригадые даагшаар табигдаа hэн. Тэрэ түрүүшын эхэнэр трактористнуудай нэгэн байгаа. 1935 ондо үндэр амжалтануудые түйлаhанайнгаа түлөө Цыбик Аюшееватай хамта Москва ошожо, эхэнэр трактористнуудай Бүхэсоюзна зүблөөндэ хабаадалсаа бэлэй. Гарма Бабасановагай бригадын гэшүүд түд түдтаа 560 гектар газар хахалжа, 2500 килограмм түлишэ алмаhан байна.

Комсомолдо гэшүүдые абалга 30-аад онуудта эмхитэйгээр ябуулагдаа. Хэрбээ 1929 оной ноябриин нэгэнэй мэдээгээр 5742 хүн Буряадай областной комсомолой организациин бүридэлдэ ородог байhан hаа, 1931 оной январиин нэгэндэ 10.794, энэл оной октябриин нэгэндэ 15.885 болоод байhан юм. Мүн комсомол доторхи партийна хүсэн горитойгоор дээшэлээ.

1936 оной февраль соо болоhон областной комсомолой организациин IX конференци тоосоото үе соо ябуулагдаhан хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолхо, зүүраа, арадай ажахые улам хүгжөөхэ хэрэгтэ комсомолшууд горитой хубитаяа оруулаа, оруулхашье байха гэжэ тэмдэглэбэ.

Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй аймагай Гашайн МТС-эй комсомолой организаци (58 гэшүүдhээ бүридэhэн) газар хахалха түсэбөө 200 процент дүүргээ. Мүн Бэшүүрэй аймагай Гомбоевагай комсомол-залуушуулай звено 85 гектар газарhаа таряа хүряаха даабаритай hаа, 102 гектарhаа хүряаhан байха юм. Загарайн аймагай залуу тракторист комсомолец Цырен-Доржи Сандаков хоёр анзаhатай морин плугаар үдэрэй 2,37 гектар газар хахалжа, бага бэшэ амжалта түйлаа.

1940 оной июниин 26-да СССР-эй Газар таряалангай Арадай Комиссариат эрхимэй эрхим эхэнэр трактористнуудые үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаа hэн.

Дайнай урдахи жэлнүүд Буряад ороноймнай түхэл шарайе тон ехээр хубилгаа. Промышленна томо предприятинууд урган боложо, хүдөө ажахы нилээд бэхижээ, культура, искусство түргэнөөр хүгжэhэн байна.

Н. ПРОКОПЬЕВА,
КПСС-эй Буряадай обкомой партийна архивай хүдэлмэрилэгшэ.

ХЭБЛЭЛЭЙ ТЕМЭДЭ

[illegible]ДЭБХИТЭЙ ТУҺАЛАГШАДТАА ТҮШЭГЛЭН

Хото, хүдөөгэй бэшэгшэ[illegible] дунда ниитын хүдэлмэ[illegible] эрхимээр ябуулхын тү[illegible] городуудай, районуу[illegible] олон тиражтай газетэ[illegible]дэй бүхэсоюзна конкурс[illegible]рысоо СССР-эй Журна[illegible]тнуудай холбооной прав[illegible] жэл бүри соносходог [illegible]. Конкурсын дүнгүүд [illegible]н 5-наар — хэблэлэй [illegible]ндэрөөр гаргагдажа, [illegible] гараhан редакцинуу[illegible] коллективүүдтэ М. И. [illegible]ьяновагай нэрэмжэтэ [illegible]гууд олгогдодог.

Республикын журналист[illegible]дай холбооной правле[illegible] майн 5-аар баяртай [illegible]дээсэл Москваhаа дуулгаг[illegible]: СССР-эй Журналист[illegible]дай холбооной правле[illegible] тогтоолоор манай рес[illegible]ликын Сэлэнгын аймагай [illegible]лаан Сэлэнгэ» газетын [illegible]кцида хото, хүдөө бэ[illegible]шадэй дунда ниитын хү[illegible]мэри 1973 ондо hайнаар [illegible]улhанайнь түлөө М. И. [illegible]ьяновагай нэрэмжэтэ [illegible]бадахи шатын мүнгэн [illegible], диплом олгогдобо.

[illegible]бүхэсоюзна конкурсдо [illegible]лаhан энэ илалтаарнь [illegible]акциин коллективые, га[illegible]ын хото, хүдөөгэй бэшэг[illegible]дые, бүхы уншагшадыень [illegible]үнаар амаршалаад, та[illegible] жэлэй дүрбэдэхи, тодор[illegible]лхы жэлэй түсэб, дааба[illegible]уудые болзорhоонь урид [illegible]лэн дүүргэхын түлөө [illegible]эжэ байгаа ажалшадые [illegible]дэ тунхаглан харуул[illegible] эмхидхэн элсүүлхэ хэ[illegible]ээ улам hайн амжалта, [illegible]хы хүдэлмэридөө бүри [illegible] эдэбхи харуулхыень [illegible]публикын журналистнуу[illegible] холбооной правлени хү[illegible] байhанаа редакцида [illegible]аршалгын телеграмма [illegible]эжэ мэдүүлээ.

[illegible]нэ доро «Улаан Сэлэнгэ» [illegible]етын хүдэлмэрилэгшэдэй [illegible]то хүдөөгэй бэшэгшэдэн [illegible]да ябуулдаг ниитын хү[illegible]мэриин дүй дүршэл тү[illegible] тобшоор хэлэгдэнэ.

«Улаан Сэлэнгэ» газетын [illegible]акциин хүдэлмэридэ хо[illegible] хүдөөгэй 250 бэшэгшэд [illegible] дуратан — ниитын [illegible]респондентнүүд саг үр[illegible]жэ хабаадана. Эдэ олон [illegible]дэбхитэдэй хүсые аша [illegible] ехэтэйгээр хэрэглэхын [illegible]ада редакциин хүдэлмэ[illegible]лэгшэд элдэб түхэл мая[illegible] ниитын хүдэлмэри [illegible]лдаг.

[illegible]нэ түрүүндэ эдэбхитэ[illegible]нгээ хүсөөр штатнабэшэ [illegible] эмхидхэнхэй. Тэдэ[illegible] нэгэ заримыень нэрлэ[illegible], комсомолшууд болон [illegible]онернүүдэй дунда ябуул[illegible] хүдэлмэри тухай бэшэ[illegible] эдэбхитэдэй хоёр таhаг, [illegible]рhэ малтагшадай ажал [illegible]рэг тухай материалнуу[illegible] бэлдэдэг, түнхаглагдаг таhаг, арадай хиналтын таhаг гэхэ мэтэ. Эдэ штатнабэшэ таhагуудай бүридэлдэ, өөрынгөө ажал хэрэг hайн мэдэдэг, түрүү хүнүүд хэблэлэй хүдэлмэридэ дуратай, дүйтэй нүхэд ороно. Жэшээ болгон залуушуулай таhагай бүридэл харабал, тэндэ Галуута-Нуурай шулуу нүүрhэнэй үурхайн мастер Нечаев, ВЛКСМ-эй райкомой инструктор Брантова, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комсомолой комитедэй секретарь Цыденов, Галуута-Нуурай ГРЭС-эй барилга дээрэхи комсомолой бүхэсоюзна барилгын штабай начальник Полторак, Юрөөгэй дунда hургуулиин багша Бальжинов, Новоселенгинскын үхибүүдэй саадай хүмүүжүүлэгшэ Ларионова, бүри наймадахи классай hурагша байхаhаа газетэдэ бэшэжэ эхилhэн, мүнөө комсомолой хүдэлмэрилэгшэ Буерачная болон бусад — хамтадаа 10 хүн тон эдэбхитэйгээр редакциин хүдэлмэридэ хамhалсана. Залуушуулай энэ штатнабэшэ таhагайхидайл гараар залуушуулые коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ асуудалаар бэшэгдэhэн материалнууд газетэдэ толилогдодог, эмхидхэгдэдэг юм. Энэ таhагай эдэбхи үүсхэлээр «Эдир наhан» гэжэ нэрэтэй газетын тусхай хуудаhан hара бүхэндэ гарадаг заншалтай. Хуудаhануудта залуушуулые хүмүүжүүлхы удхатай элдэб материалнууд — уран hайханай, уран гоёын темэhээ эхилээд, шог ёгто, сатирическэ шүүмжэлэл хүрэтэр hонирхолтой зүйлнүүд толилогдодог. Хуудаhануудта гараhан материалнуудые уншагшадай ямараар угтадаг тухайнь, шүүмжэлхы мэдээсэлнүүдээрнь ямар хэмжээнэй абтаhан тушаань таhагайхид хододоо hонирдог, ажалшадhаа ороhон дурадхал hанамжануудай үндэhөөр хуудаhануудта гаргагдадаг материалнуудые улам нүлөө ехэтэй болгохые саг үргэлжэ хүсэдэг hайн hайхан заншалтай.

Залуушуулай таhаг шэнги эдэбхи үүсхэл ехэтэйгээр газетэдэ туhалхые бусадшье штатнабэшэ таhагууд оролдодог гэжэ «Улаан Сэлэнгэ» газетын хуудаhануудые ирабал, эли тодоор харагдадаг. Тиин байгша оной эхинhээ хойшо «Орлёнок» гэжэ нэрэтэй пионернүүдэй дүрбэдэхи, арадай хиналтын табадахи гэхэшэлэн тусхай хуудаhанууд гараа. Ажалшадай редакцида ябуулhан бэшэгүүдэй суглуулбари: «Уншагша мэдээсэнэ, дурадхана, шүүмжэлнэ» гэhэн юрэнхы гаршаг доро тусхай хуудаhан байд гээд лэ түнхаглагдана. Хуудаhан бүхэндэ урдань толилогдоhон материалнуудаар ямар хэмжээнэй абтаhан тухай мэдээсэл, үнгэрhэн саг соо редакцида ороhон бэшэгүүдэй шэнжэлэл заатагүй тунхаглагдадаг болонхой. Бэшэг бүхэндэ, автор бүхэндэ редакциин зүгhөө халуун анхаралтайгаар хандадаг дээрэhээнь улам бүри олоор бэшэг ородог, ниитын корреспондентнүүдэй тоо улам ургажа байнхай. Тиин дүрбэ-табан жэлэй саада тээ редакцида жэлдээ 750—800-аад бэшэг ородог байгаа hаа, үнгэрhэн 1973 ондо редакци 1300 бэшэг абаhан байна.

Мүнөө жэлдэ нёдондонойхиhоо улам олон эдэбхитэд газетын хүдэлмэридэ хабаадана гэжэ нэгэ жэшээ дээрэhээ хэлэмээр. Энэ оной февральда газетын ээлжээтэ номернуудай нэгэндэ «Энээн тушаа бодожо үзэмөөр» гэhэн гаршагтай Сэлэн-Дүүмын ремзаводой токарь нүхэр Кулаковой бэшэг толилогдоо hэн. Тэрээн дотор хүдэлмэришэнэй табиhан асуудалнуудые уншагшад ехэ халуунаар хүлеэн абажа, эдэбхитэйгээр зүбшэлсэжэ, hанал бодолоо хубаалдажа байhан тухайгаа олоороо редакцида бэшэнэ, hонирхолтой материалнуудые газетэдэ толилуулна.

Газетэдэ hайн дураараа туhалдаг эдэбхитэдэйнгээ зэргые улам үргэдхэхые, бэшэлгынь шадабари мэргэжэлые дээшэлүүлхые хүсэн, редакциин хүдэлмэрилэгшэд байгша оной эхинhээ хойшо баhа нэгэ hайн үүсхэл гаргаа. Газетын хуудаhан дээрэ хото, хүдөөгэй бэшэгшэдэй заочно hуралсал эмхидхэгдээ. Газетын ямар жанрнууд бииб, хоорондоо ямар илгаатайб, али нэгэ жанраар бэшэхын тулада тусгаар юун хэрэгтэйб гэхэшэлэн тайлбаринууд түрүүшын хэшээлнүүдтэ үгтөө. «Ажабайдал лэ темые дурадхадаг» гэhэн хэшээлhээ захалаад, ниитын корреспондентнүүдтэ бодото hуралсалай материалнууд мүнөө газетэдэ түнхаглагдажа үргэлжэлhөөр. Энэнь ехэ hайшаалтай.

Хото, хүдөөгэй бэшэгшэдэй дунда ниитэ-эмхидхэлэй хүдэлмэри «Улаан Сэлэнгэ» газетын редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй саашадаа улам hайнаар ябуулха, энэ талаар үшөөшье ондоо hайшаамаар эдэбхи үүсхэл гаргаха байhаниинь дамжаггүй. Тиигэжэ үргэн ниитэ туhалагшадтаа улам ехээр түшэглэн, газетэ аймагай ажалшадые ажалай шэнэ амжалтада урялан зоригжуулха, эмхидхэн элсүүлхэ үүргэеэ бүри аша ехэтэйгээр бэелүүлхэ бээз.

Ц. ДУГАРОВ.

Улаан-Үдын «Теплоприбор» заводой хүн зоной хэрэглэмжын продукци гаргадаг участогай гэшүүд амжалтатайгаар хүдэлнэ. Табан хүнhөө бүридэhэн энэ бригадынхид завод соогоо түрүүлнэ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарhаа): Л. Сидиекова, Л. Грезина, К. Филиппова гэгшэд ажал дээрээ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭЕЭ ХАМТА

Ажал хүдэлмэриин амжалтатай байлга, хүдэлмэришэдэй эрхим дүнгүүдые түйлалга эдеэ хоол hайнаар бэлдэлгэhээ, хүн зониие саг сооонь хооллуулhанhаа ба тэдэниие зүбөөр хангаhанhаа ехэхэн дулдыдадаг. Тиимэhээ манай «Электромашина» заводто түс хэрэгтэ горитойхон анхарал хандуулагдадаг юм.

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэлэй туршада манай заводто ажалай бүтээсэ, 1970 онойхитой сасуулбал, 28 процентээр ехэ болоо юм. 1973 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгөөр манай завод СССР-эй электростанцинуудай ба электротехническэ промышленностиин министерствын ба профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан түгтэ, мүнгэн шанда хүртэhэн байна. Заводой хүдэлмэришэдэй коллектив 1974 оной түсэбые 7,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ зорилготой.

Энэ зорилгые ниислэл хотын 5-дахи столовын коллектив мүн лэ урдаа табинхай юм. Тус столовын филиал манай заводой газар дээрэ оршодог. Тэрэнэй хүдэлмэри тухай нэгэ бага дэлгэрэнгыгээр тогтохо дуран хүрэнэ. Түбхын түрүүн юу тэмдэглэлтэйб гэхэдэ, тус столовые манай завод шефтээ абанхай. Тиигэжэ заhабари хэдэг, шэрдэдэг, сагаададаг. 1973 ондо манай завод өөрынгөө гаргашаар 2 мянган түхэригэй шэнэ амhарта абажа үгөө hэн. Эдеэ хоол баазануудhаа зөөхэ хэрэгые завод бэе дээрээ абанхай. Хүдэлмэришэдые хангалга түргэдхэхэ зорилготойгоор 5 хүниие столоводо нэмэжэ үгэнхэй, тэдэнэртэ салин түлэгдэдэг.

Үнгэрэгшэ жэл тус столоводо заhабари ехэ хэгдэжэ, 50 хүнэй hуури нэмэгдээ бэлэй. Овощ, загаhа, кондитерскэ зүйлнүүдые бүйлүүлхэ, эдеэ хоол хадагалха, хилээмэ зүhэхэ таhагууд хэгдээ юм. Хэдэн электроплита табигдаа, гарай хүдэлмэринүүд оньhожоруулагдаа. Эдэ бүгэдын ашаар элдэб зүйлэй эдеэ хоол түргэн, hайн шанартайгаар хэгдэдэг болоhон байна. Тиигэжэ хүдэлмэришэд дуратай эдеэгээ захидаг болоо. Жэшээнь, үглөөдэр ямар хоол бариха дуратайгаа мүнөөдэр захихада болоно. Тиигэжэ захигдадаг эдеэ хоолой зүйлнүүдые харуулдаг тусгаар стол табигдадаг. Энэ дүрим хүдэлмэришэдтэ ехэхэн hайшаагдадаг болонхой.

Столовын дэргэдэ буфет хүдэлнэ. Эндэ Дарhанай, Аршаанай, Молоковкын бутылкатай уhанууд хододоо байдаг юм. Элдэб жэмэсэй, огородой эдеэнэй шүүhэнүүд элбэг. Гадна янза бүриин консервэ, конфетэнүүд, элдэб закуска табигдадаг.

Слесарь Н. И. Поповой хэлэhэнэй ёhоор, 15 жэлэй саада тээ тус столовын орондо мүүхан закусочна хүдэлдэг байгаа. Тиихэдэ хүнүүд хүл дээрээ үл залгаад гарадаг hэн. Тэрэ сагай байдал мүнөөнэй байдал хоёрые сасуулаад үзэхэдэ, тад ондоонууд лэ даа. Энээхэн жэшээ дээрэhээ совет хүнүүдэй ажаhуудалай ямараар hайжаржа байhые элеэр хаража болоно.

Хүдэлмэришэдые эдеэ хоолоор саг соонь хангаха гээшэ харюусалгатай хэрэг. Заводой партийна, профсоюзай организацинууд тус асуудалые саг үргэлжын хангаламжада абанхай. Эдеэ хоолой ямараар хадагалагдадагые, бүйлүүлагдадагые заводой профсоюзай комитедэй ниитын хинагшад шалгажа байдаг. Столовын ажал хүдэлмэреэ эмхидхэхэ хэрэгтэ олониитын түлөөлэгшэд — коммунис ажалай ударнигууд И. Шульгин, И. Бердюгин гэгшэд ехэхэн туhа хүргэдэг юм. Тэдэ аяга амhартын сэбэр байдагые, эдеэ хоолой зүбөөр, hайнаар бүйлүүлагдадагые саг үргэлжэ хинажа байдаг.

Столоводо урдахи зорилгоёо hайн мэдэхэ, эбтэй коллектив хүдэлнэ. Коммунис ажалай ударник, 6-дахи разрядай повар К. И. Кривогорницына, жэшээнь, 20 жэл эндэ хүдэлжэ, ехэ дүршэлтэй болоhон байна. 1973 ондо тэрэ 7 залуушуулые өөрынгөө мэргэжэлдэ hургаа hэн. Тэрээнhээ гадна, А. А. Алексеенко, Л. З. Гущак, Е. И. Копейгина гэгшэд зондоо хүндэтэй, СССР-эй медальнуудаар шагнагданхай. Столовын директор Г. С. Сапожниковагай хэлэhэнэй ёhоор, энэ столовын коллектив «Электромашина» заводой хүдэлмэришэдэй байгша онойнгоо зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэнь хубитаяа ехээр оруулхые оролдоно. Энэ эрмэлзэлээ тэдэнэй дүүргэхэ байhаниинь лабтай.

Н. ДЕМИН.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН МУЗЕЙ

Тэрэ үдэр «Электромашина» заводто эдир хүбүүд, басагад ерээ hэн.

— Гурбадахи халаан ябана, — гээд тэдэниие хараhан хүдэлмэришэд баяртайгаар миhэлзэнэд.

Үнэхөөрөөшье, заводой ажабайдалтай, оньhон техникэтэй танилсахадаа, техник, инженер болохо гэhэн хүсэл эрмэлзэл эдиршүүлэй сэдьхэлдэ бадархал.

Али бүгэдые hонирхолтойгоор шэртэhээр үхибүүд крануудые бүтээдэг цехэй үүдэндэ байhан адар томо МАЗ-ай хажуудa тогтобод. Һонирхолтой ха юм. Хайшан гэжэ энэ хүсэтэ кран бүтээгдээ хаб. Тиимэhээ хүн бүхэн асуудал hураха гэжэ оролдоно.

Гэбэшье үхибүүдые яарүүлнад. Мүнөөдэр тэдэнэй хэшээлынь заводой музейдэ болохонь ха юм. Хэшээлдээ хожомдожо болохогүй. Тиимэhээ хотын 48-хи hургуулиин hурагшад гурбадахи дабхарта гарабад. Эндэ «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто «Электромашина» заводой ажалай алдар солын музей нээгдэнхэй юм.

— Манай завод республикын эгээл үнинэй предприятинуудай нэгэн юм,— гээд музейн директор, техническэ мэдээсэлэй бюрогой инженер Степан Васильевич Колода хөөрэнэ.— Манай заводто олохон үүсхэлэй эхин табигдаhан юм. Заводоймнай олон бүтээлнүүд шанар hайнтайгаараа шалгарhан, правительствын шанда хүртэhэн. Ушар нимэhээ заводойнгоо байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойе угтуулан, ажалай алдар солын музей эмхидхэхэ гэжэ заводой дирекци, партийна организаци, профсоюзай завком шиидээ бэлэй.

Музей эмхидхэгшэд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Тэдэнэр заводой гурбан зүүгаал ветерануудтай гэртэнь ошожо хөөрэлдэhэн, экспонадуудые суглуулhан байха юм.

Музей байгуулха хэрэгтэ хүнүүд ехэ анхаралтайгаар хандаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Заводой ветеранууд, залуу хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагтаа ерэжэ, стенднүүдые хэлсэhэн, витринэнүүдые бүтээлсэhэн байна. Илангаяа комсомолшууд энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадаа.

Шэмээгүйгөөр, анхаралтайгаар шагнажа байhан үхибүүдтэ Степан Васильевич Колода хөөрэнэ:

— Эхин түрүүшын мастерской байгуулга энэ экспозици дээрэ харуулагдана. Тэрэ үедэ тус мастерскойдо түмэр пеэшэн, хүнэг, таазуудые, конфетэ хэхэ түмэр хайрсагханууд бүтээдэг байгаа. 1924 ондо үдэр соо гушан пүүд шудхалаа гаргадаг түхеэрэлгэ тодхогдоо бэлэй. Тиигэжэ пеэшэнэй түхеэрэлгэнүүдые, дулаа суулдаг батарейнуудые, маховигуудые бүтээдэг болоо бэлэй. Жэл үнгэреөд байхада, үүралаар хүдэлдэг двигатель, түмэрэй долоон станок табигдаhан юм. Харин 1927 ондо мүнөө байгша заводой hууриda «Механлит» байгуулагдаа hэн.

Саг жэлэй ошохо түма завод хүгжэн hалбараа. Конфетын хайрсаг хэжэ байhанаа «Фордзон-Путиловец» тракторнуудые заhабарилжа эхилээ. Удаань ЗИС-үүд ерээ.

Дайнай хүшэр жэлнүүдтэ эхэнэрнүүд, хүүлиин наhа хүсөөгүй хүбүүд, басагад станок дээрэ хүдэлжэ байгаа. Заводой хүдэлмэришэдэй 70 процентнь үхибүүд hэн. Володя Доржиев, Илья Моксоев, Федя Филимонов, Дуся Бардуева болон бусад 15 наhатай үхибүүд бүхы хаба шадалаа гарган хүдэлмэрилөө.

Эхэ оронойнгоо түлөө дайнда унаhан заводой хүдэлмэришэд тухай тусхай экспозици бии. Дундань Советскэ Союзай Герой П. Ф. Сенчихинэй фото-зураг. Заводой эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн Сенчихин hайн дураараа армида ошоо бэлэй. Днепр мүрэниие гаталалга дээрэ баатарлигаар тулалдаhанайнь түлөө тэрээндэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоhон. Шасси бүтээдэг цехэй хүдэлмэришэн Сенчихинэй нэрэ заводой коллективэй списогтэ хэтэ мүнхэдөө бэшэгдэhэн, Улаан-Үдын нэгэ үйлсэ тэрэнэй нэрээр нэрлэгдэнхэй.

Заводой дайнай hүүлээрхи ажабайдал харуулhан стендүүд, Коммунис ажалай бригаданuудай, ударнигуудай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөнэй үряае «Электромашинын» хүдэлмэришэд халан абаа. Юрий Филипповэй хүтэлбэрилдэг бригада республика соогоо эгээн түрүүн энэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Мүнөө үедэ электромеханическа, инструментальна цехүүд, гурбан таhаг, хэдэн мастерскойнууд коммунис ажалай бригадын нэрэтэй болоhон, 600 гаран хүдэлмэришэд ударнигууд болонхой.

— Эндэ электромоторнууд табигданхай, — гэжэ Степан Васильевич хөөрэнэ, — Манай заводой бүтээлнүүд ороноймнай алишье хизаарта эльгээгдэнэ. Мүн хилын саанахи гушан оронуудта ябуулагдана. Хүгжэнги гүрэнүүд Англи, Франци, ФРГ, Япон, Швеци, Бельги, Итали манай бүтээлнүүдые худалдан абана.

Зэргэлүүлэн табяатай шэрэм уур электродвигатель хоёрые үхибүүд ехэтэ hонирхон харана. Заводой хүгжэлтын элитэ гэршэ болоно ха юм.

Мүнөө үедэ заводто 80 инженер, 105 техник болон дунда эрдэмтэй 250 гаран хүдэлмэришэн ажаллана. Эдэнэр заводойнгоо түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ, Шанарай тэмдэгтэй продукци гаргаха хэрэгтэ хубитаяа оруулнад.

Гүрэнэй Шанарай тэмдэг тухай үхибүүдэй хэнииньшьеб асууна. Һонирхолтой ха юм. Степан Васильевич тодорхой харюу үгэнэ.

Тэрэ үгаа олон асуудалнуудта харюусаа. Заводой музей үхибүүдтэ hайшаагдаа. Тэдэнэр гэртэхинэйнгээ, танилнуудайнгаа хүдэлдэг заводой түүхэтэй танилсаба ха юм.

А. КЛИМОВ.

Булад жэгүүрнай бүри хүсэтэй болог лэ!

Совет граждан авиаци — [illegible]ай ажахын эгээн лэ хүр[illegible] түргөөр хүгжэжэ байhан [illegible]барнуудай нэгэн мүн. [illegible] табан жэлдэ тус hалба[illegible]ин хүдэлмэрилэгшэдэй ур[illegible] ехэ зорилгонууд табигдан[illegible]. Байгша ондо Аэрофлодой [illegible]арай онгосонууд нёдондо[illegible]ийhоо 3,5 миллионоор олон [illegible]жирые зөөхэ, хангалгаяа [illegible]руулха, ашаа зөөлгэез [illegible]дхэхэ байна.

[illegible]раждан авиацине хурдан [illegible] хүгжөөхын тула шу[illegible] шэнэ арга нөөсэнүүд [illegible]ай хэлэбэл, тэдэниие «га[illegible] дээрэ» оложо болохо. То[illegible]ойлон хэлэбэл, агаарта үшөө ехэ амжалтануудые түйлахын тула аэрофлодой хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэреэ ашаг үрэтэй болгохо, тэрэнэй эмхидхэлые hайжаруулха асуудалнуудые шиидхэхэ зэргэтэй.

Тодорхойлон хэлэхэдэ, самолёт-мотоорой паркые бүри ашагтай hайнаар хэрэглэхэ зорилго иимэ асуудалнуудай нэгэниинь болоно. Жэшээлбэл, орон доторхи лининүүдые хангадаг пассажирскэ ехэ ехэ онгосонуудые хэдэн аэропортдо байлгадаг болохо тухай асуудал мүнөө шэнжэлэгдэжэ байнхай.

Газар дээрэхи албаниие бүхыдэнь оньhожоруулха, автомадаар хангахын тула шэнэ аэровокзалнуудай проектнүүдые зохёохоор хараалагдана. Эдэнэй 40 шахуу аэровокзалынь энэ түсэбтэ табан жэлдэ ашаглалгада оруулагдаха юм.

Мүнөө манай мэргэжэлтэд пассажирнуудай багаж түргөөр абаха, тараажа үгэхэ хүдэлмэри түргэдхэхэ онол арга бэдэржэ байнхай. 350 хүниие hуулгаха ИЛ-86 түхэлэй агаарай мантан томо онгосын бүтээгдэхэдэ, хүнүүдтэ таарамжатай байхынь тула бүхы юумэсэ өөртөө абаад ябаха гурим тогтоохоор хараалагдана.

Арадай ажахын бусад hалбаринуудтай хамтаржа шиидхэхэ арга боломжо граждан авиациин хүдэлмэриие саашаданъ hайжаруулха юм.

Арадай ажахыда транспортын бүхы хэрэгсэлнүүдэй харилсаа холбооe, хамтын ябуулгые наринаар шэнжэлхэ саг тулажа ерээ. Ороной транспортда граждан авиациин дүүргэдэг үүргэ түргөөр ургэдэжэ байна. Түсэбтэ табан жэлэй hүүл багта пассажирнуудай 29 процентнь агаарай транспортаар ябадаг болохо.

500 километрhээ дээшэ зайда пассажирнуудые агаараар зөөхэ гээшэ, эгээн лэ таарамжатай, ашаг үрэ ехэтэй байна гээд тодорхойлгонууд элирхэйлэн харуулна. Авиарейснүүдые бүри ашагтай hайнаар түсэблэлгэ түмэр замай арга боломжые нилээд ехэ болгохо байха.

Бусад шухала шэглэлнүүдээр граждан авиациин бүтээхэ ажал хэрэг ехэ. Мүнөө эндэ шэнэ арга боломжонуудые бэдэржэ байнхай. Жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн бүхы орон доторхидол адляар, энэ hалбаридашье үргэнөөр дэлгэрнэ.

(ТАСС).

ПНР. Вроцлавдахи механическа заводто бүтээгдэдэг прицепүүд болон полуприцепүүд (зураг дээрэ) Польшын арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Аха дүү социалис болон Баруун Европын оронууд тэдэниие дуратайгаар худалдан абадаг.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

«ЖАГСААЛАА ЖЭГДЭДХЭН АЛХАЛАЯ»

Иимэ уряа доро Улаан-Үдын аймагай дунда hургуулинуудай hурагшадай «Орленок» гэжэ сэрэгэй-спортивна наадан үнгэргэгдөө. Забайкалиин ангай совхозой стадион дээрэ эдир хүбүүд, басагад олоороо сугларба. Энэ hонирхолтой мүрысөөн хоёр үдэрэй туршада болоhон байна.

Жагсаалда ябахадаа hурагшад хэр жэгдээр алхална б? Энээниие харалгаар нааданай түрүүшын үдэр эхилбэ. Тэдэнэр бүлэг бүлэгөөрөө хубаараад, Забайкалиин дунда hургуулиин байшангай дэргэдэ зогсобод. Хүлөө алдангүй нэгэ жэгдээр алхалхые оролдоhоор hурагшад стадион тээшэ дабшабад. Эбтэй эетэйгээр жагсаалай дуу дуулалдаhаар, гурбан километр зайе гаталжархиhан байбад.

Мэргэн буудалгаар болоhон мүрысөөндэ 7 команда хабаадалсаа. Тэдэнэр бага калиберна винтовкоор буудаа. Оншотой мэргэнээр буудажа шадаhан Забайкалиин, Тарбагатайн, Ивалгын дунда hургуулинуудай команданууд шангай hууринуудые эзэлбэ. hурагшадай хоорондо болоhон мүрысөөндэ Забайкалиин дунда hургуулиин hурагша Цыремпил Ранжуров эрхимлээ. Тэрэ абажа болохо 45 очкоhоо 43 абаа. Вера Жамсараева (Оронгын дунда hургуули) 40 очко абажа, басагадай дундаhаа мэргэн буудагша байhанаа харуулба.

Сэрэгэй hуралсалда hурагшадай хэр hайн бэлэдхэлтэй байhые шалгаhан эстафетэ үнгэргэгдөө. Ивалгын, Хүйтэнэй дунда hургуулинуудай hурагшад «шархатагшадта» түрүүшын туhаламжа үзүүлхэдээ, противогаз үмдэхэдөө шадамар бэрхэ, дүршэлтэй байhанаа харуулжа, түрүү hууринуудые эзэлээ.

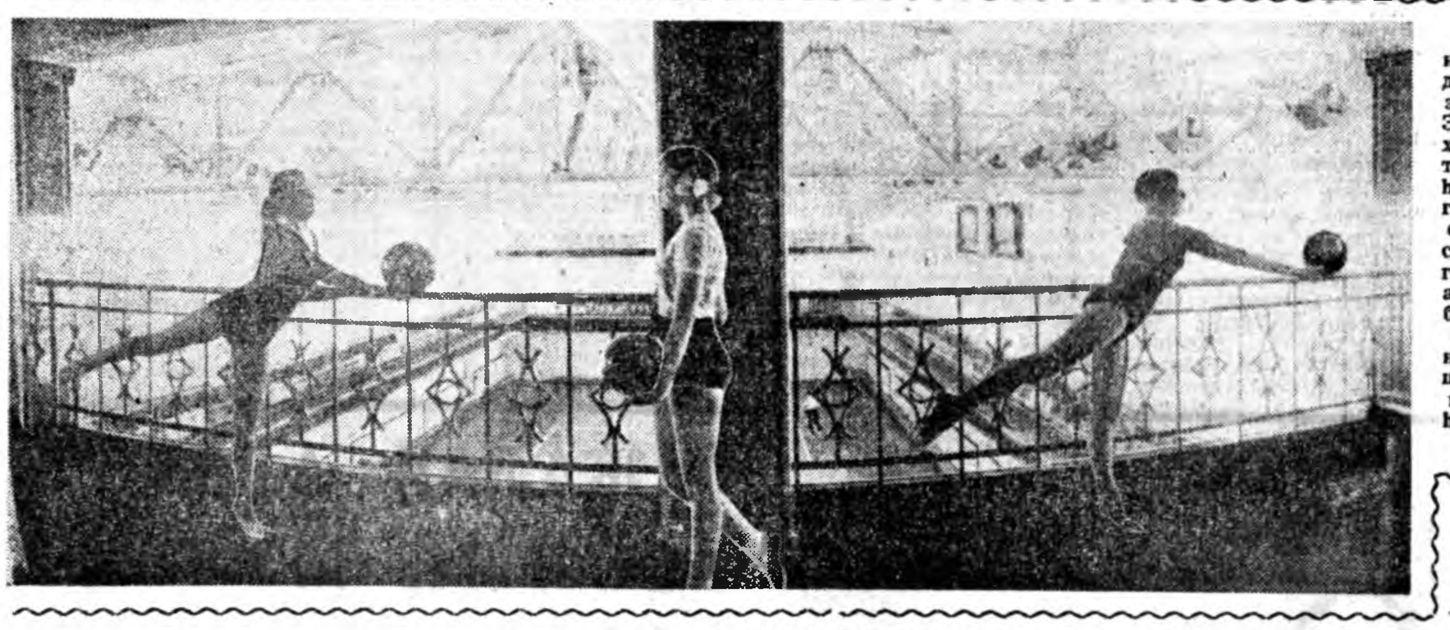
Мүн эрхим дуунай конкурс үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөнэй ямараар үнгэрhые иимэ жэшээ дээрэ харуулжа болоно. Хүйтэнэй дунда hургуулиин эдиршүүл дуунай конкурс бултанда hайшаагдаа гээд дайшалхы хуудаhандаа бэшэнэ. Тарбагатайн hурагшад «Сахилгаан» хуудаhандаа нигэжэ бэшэнэ: «Элдэб hонин шэнэ дуунууд ирагуу hайханаар гүйсэдхэгдөө. Оронгын, Гильбэриин hургуулинуудай дуушадай гүйсэдхэhэн дуунууд бидэнэртэ hайшаагдаа».

Команда бүхэн хоёр үдэрэй туршада гурба-гурбан дайшалхы, сахилгаан хуудаhануудые гаргажа, хоорондоо мүрысөө. Гоё hайхан зурагуудтай, удха түгэлдэр хуудаhануудые гаргаhан Забайкалиин, Хүйтэнэй, Оронгын hургуулинуудай редакторнууд хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба.

Хоёр үдэр соо үнгэргэгдэhэн нааданай дүн согсолходо, Ивалгын дунда hургуулиин команда эрхимлэhэн байба.

Энэ hонирхолтой наадан Буряадай комсомолой 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.

Ф. СТЕПАНОВ,
Улаан-Үдын аймОНО-гой инспектор.

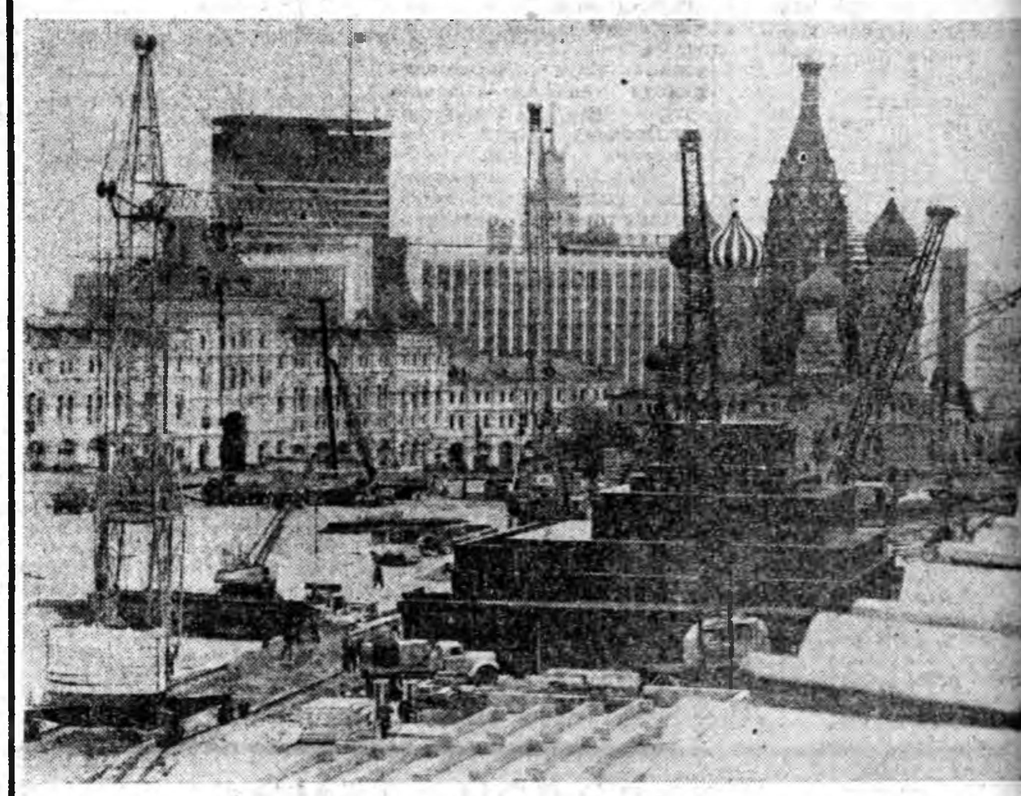

КОМИ АССР. Шахтёрнуудай Интэ хото тогтоогдоhоор 25 жэлэйнгээ ойе энэ жэлдэ тэмдэглэхэнь. Энэ сагай турша соо тус хото танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Интэдэ ажаhуудалай байшан, дунда hургуули, 100 хүнэй hууха профилактори, магазинууд, спортын залнууд, тамаралгын бассейн баригдажа, ашаглалгада оруулагдаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Восточная» шахтын Спортын байшанда уран hайханай гимнастикын секциин гэшүүд hорилго хэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ОРОНОЙ ГОЛ ТАЛМАЙ

Хүбүүмнай сэрэгэй албанда

ЭСЭГЫНГЭЭ НАЙДАЛЫЕ ХАРЮУЛНА

Эхэ оронойнгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулhанайнгаа түлөө, сэрэгшэдэй дайшалхы болон политическэ бэлэдхэлдэ hайн амжалта туйлаhанайнгаа түлөө Забайкалиин сэрэгэй округ Ленинэй орденоор шагнагдаhан байна. Буряад ороной хүбүүд энэ округто уялгата албаяа хэhэн, мүнөөшье хэнэ. Тэдэнэрэй олонхидынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадалсаhан байна бшуу. Мүнөө Буряадhаа сэрэгэй албанда татагдаhан залуу сэрэгшэд баатар фронтовигуудай дайшалхы алдарта ёho заншал үргэлжэлүүлэн, hайн hайхан хэрэгээрээ арьбадхана. Тэдэнэрэй нэгэн тухай доро толилогдоhон зураглал соо хөөрэгдэнэ.

Гвардиин сержант Николай Филонов фронтовик хүнэй хүбүүн юм. Тэрэнэй эсэгэ — Егор Иванович үхэр буугай наводчик ябахадаа, Японой квантунска армиие үй бута сохихо байлдаанда хабаадалсаа. hүүлээрнь Забайкалида удаан саг соо алба хэжэ, олон орден медальнуудые энгэртээ яларууланхай, түрэл Буряадайнгаа Оймор нютагта (Кабанскын аймаг) бусажа ерээ бэлэй.

Николай хүбүүниинь томо боложо, нютагайнгаа 8-дахи класс дүүргээд, Улаан-Үдын түмэр замай техникумдэ hуража, мэргэжэл шудалжа гараа.

Удангүй 1972 оной ноябрьда сэрэгэй албанда татагдаха наhаниинь хүрэжэ ерэбэ. Военкомат ерэбэ.

— Зай, хүбүүн, ямар түрэлэй сэрэгтэ алба хэхэ дуратайбши? — гэжэ Железнодорожно районой военком В. Ф. Шелистенко hонирхобо.

— Эсэгэдээл адли артиллеридэ, — гээд Николай удаан бодонгүйгөөр харюусаба.

Филонов түрэhэн Оймор нютагаа ерэжэ, гэрэйнгээ богоhо алхажа оромсоорoo, армида ошохо болоhоноо эхэ, эсэгэдээ яаралтай дуулгаба:

— Хайшань эльгээхэ болобоб? — гэжэ фронтовик эсэгэнь асууба.

— Аба, шинии залуу наhаяа үнгэргэhэн, сэрэгэйнгээ алба дүүргэhэн Забайкалиин округто эльгээхэ болоо, — гэжэ Николай харюусаа hэн.

Егор Иванович хүбүүгээ омог баяртайгаар үдэшэбэ. Тэрэ хахасаха дээрээ Николайе шангаар тэбэреэд, иигэжэ захиба:

— Гурим журамтай ябажа, нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болоорой. Оймор нютагаа, түрэлхидөө hанажа яба. Эхэ эсэгээ баясуулха бэшэг ходо бэшэжэ байгаарай...

Удангүй Николай Филонов иигэжэ бэшээ hэн: «Ёhотойл артиллерист болобоб. Мүнөөдэр баяр ёhололой оршон байдалда дайшалхы тангариг абабаб. Шахаа тангаригаа үгэжэ байхадаа, түрэhэн Оймор тосхоноо, hураhан hургуулияа, түрэлхидөө хараhан, уулзаhан шэнги болооб. Эсэгынгээ хэлэhэн юрөөл үгэнүүдые нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэб...».

Комсомолец Филонов ханамжатайгаар сэрэгэй техникэ шудалжа эхилбэ. Нүхэдhөө гээгдэнгүй, түрүүшүүлэй зэргэдэ ябахые оролдоно. Нэгэтэ иимэ ушар болобо. hүниин тэн багта сэрэгэй дохёо үгтэжэ, залуу сэрэгшэд hуралсалай газарта эльгээгдэбэ.

Сэрэгшэд бултадаа эзэлхэ hуурияа эзэлбэд. Удангүй, «дайсанай» танкнууд харагдаба. Сэрэгшэд пушканууд тээшээ яаран харайлдаба. Гэнтэ наводчик үбшэлөө гэhэн мэдээсэл дуулдаба.

Хэн тэрэниие hэлгэхэб? Наводчик боложо хэн шадахаб?

— Наводчик болохыем зүбшөөгыт, — гээд Филонов лейтенант Петровтс хандаба.

— Зүбшөөнэб, — гэжэ офицер нэгэ үгөөр харюусаба.

Николай Филонов наводчигой hуури түргэхэн эзэлбэ. «Дайсанай» танк hажаалгажа хэhэн хоёр модон сагаалса добо дошотой газар дээгүүр дондолзон нэгэ бии болоно, нэгэ үгы болоно. Комсомолец Филонов хараагаа тааруулан байлгаба. Энэ хараада орохотойнь адли буудахаар бэеэ зэhэбэ.

Танкнууд дүтэлжэл ябана. Хараалhан газартань ойртон ерэбэ. Томо буугай нэерээн зэдэлшэбэ. hомон агаарые хаха зүhэн эшхэрбэ. Үшөө дахин буудажархиба.

— Тудабаш! — гэhэн абяан Филоновой шэхэндэ дуулдаба.

Солдат нэгэ буудалгаар нүгөөдэ танкые hалгааба.

Командир залуу артиллеристдэ баясхалан хүргөөд, гэртэхиндэнь баярта бэшэг эльгээгээ hэн. hүбэлгэн ухаатай, хүнгэн солбон, ажалша бэрхэ хүбүү хүмүүжүүлhэнэйнь түлөө Фекла Сергеевна Егор Иванович хоёрто hайнние хүргөөд. Николайн ямараар уялгата албаяа дүүргэжэ байhан тухай, тэрэнэй богонихон болзорто отличнигто кандидат болоhон тухай дуулгаба.

Нэгэ хэдэн сагай үнгэрхэдэ командир баярай оршон байдалда комсомолец Филоновто «Совет Армиин отличник» гэhэн тэмдэг барюулаа бэлэй.

А. ГОРЯЧИЙ.

ХИЛЫН СААНАhАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

БРАТИСЛАВА

Братиславада ехэ барилга хэгдэнэ

ТАСС

ЧССР-тэ социалис байгуулалтын жэлнүүдэй үедэ Словакиин Социалис Республикын ниислэл — Братислава хотын түхэл шарай танигдашагүй болотороо хубилаа. Мүнөөнэй промышленна 30 шэнэ предприяти, эдэнэй дунда «Словнавт», Г. Димитровэй нэрэмжэтэ химическэ комбинадууд, «Матадор» гэжэ завод баригдаhан байна. Шэнэ больницанууд, hургуулинууд, институдууд, театрнууд баригдаа.

Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тудам Братислава бүри үзэсхэлэн hайхан боложо байнхай. Тэрэниие шэнэдхэн хубилгаха түсэбэй үндэhөөр, эндэ захиргаанай, соёл-гэгээрэлэй, коммунальна шэнэ байшангууд бодхоогдоно, шэнэ харгынууд баригдана. Энэ түсэбтэ табан жэлдэ (1971—75 онууд) Братислава хотые болбосон түхэлтэй болголгодо 22 миллиард крон hомологдоо. Энэнь бүхы Словакиин Социалис Республикын капитальна барилгада hомологдоhон мүнгэнэй 12,6 процентнь болоно.

ЛОНДОН

Хэлсээндэ гар табигдаа

ТАСС

Оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха харилсаа холбоон тухай правительствануд хоорондын хэлсээн Советскэ Союзай ба Великобританиин хоорондо баталагдаба.

Совет правительствын үмэнэhөө — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Эрдэм, техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Кириллин, Англиин үмэнэhөө — оршон тойронхи байгаали хамгаалха асуудалнуудые даадаг министр А. Кросленд, гадаадын хэрэгүүдэй ба нацинуудай хани харилсаанай хэрэгүүдые эрхилдэг гүрэнэй министр Д. Энналз хэлсээндэ гар табяа.

СОФИ

hуралсалай талаар харилсаа холбоон

ТАСС

hуралсалай талаар социалис оронуудай хоорондын харилсаа холбоон, совет дүй дүршэлые ажал хүдэлмэридөө хэрэглэлгэ — эндэ нээгдэhэн уласхоорондын түрүүшын уулзалгын гол темэ болоно. СССР-тэй хани барисаа бэелүүлдэг Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Монголой, Польшын, Чехословакиин бүлгэмүүдэй түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадана. Гадаадын оронуудтай хани барисаа, соёлой харилсаа бэелүүлдэг Совет бүлгэмүүдэй холбооной делегаци энэ ехэ хуралдаанай хүдэлмэридэ мүн лэ хабаадажа байнхай.

Болгар-совет бүгэдэ арадай хани барисаанай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо, академик С. Гановский үгэ хэлэхэдээ, НРБ-гэй арадай ажахыда ехэ мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ Советскэ Союз сэгнэшэгүй туhа хүргэдэг юм гэжэ тэмдэглээ. 8 мянган болгар Совет ороной hургуулида hуража дүүргэhэн, 12 мянган хүн совет эрдэм-шэнжэлэлгын институдуудта мэргэжэлээ дээшэлүүлhэн байха юм. Энэ харилсаа холбоон, совет түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэлгэ Болгаридахи социалис байгуулалта улам түргэдхэхэ шиидхэхы нүхэсэл болоо гэжэ С. Гановский мэдүүлбэ.

Бусад социалис оронуудhаа ерэhэн делегадууд уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ, кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ Советскэ Союз туйлай ехэ туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлдэг гэжэ онсолон тэмдэглэбэ.

ХАНОЙ

Хэлсээгээ эбдэгшэдтэ эсэргүү харюу сохилто

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Парижай хэлсээе бүдүүлигээр эбдэжэ байhан сайгон сэрэгүүдтэ эсэргүү шанга харюу сохилто Урда Вьетнамые сүлөөлхэ арадай зэбсэгтэ хүсэнүүд хэнэ. Урда Вьетнамhаа абтаhан мэдээсэлнүүдэй ёhoор, апрелиин 20-hoo майн 10 болотор Сүлөөлэлгын сэрэгүүд сайгон захиргаанай армиин хэдэн добтолгонуудые гэдэргэ сохижо, шанга харюу үгэhэн байна. Сайгон сэрэгүүдэй 3 мянга гаран солдат алуулhан, шархатаhан, плендэ абтаhан байха юм. Сүлөөлэгдэhэн районуудта сайгон сэрэгүүдэй хуули бусаар бариhан 85 бэхилэлгэ hандаагдаа.

БЕЙРУТ

Зэрлиг муухай добтолгонууд

ТАСС

Майн 21-дэ Израилиин дээрмэшэ сэрэгшэд Ливанай урда захада шэнэ гэмтэ ябуулга үүдхэбэ.

Ливанай Оборонын министерствын коммюнике соо мэдээсэгдэhэнэй ёhoор, Хальват Аль-Баяда, Мархуна, Дейр-Амес, Айн-Кания, Хасбайя гэжэ hуурин тосхонуудта Израилиин авиациин зэрлиг бүдүүлигээр добтолхо үеэр гурбан хүн алуулаа, 10 хүрэтэр наhанай 17 үхибүүн шархатаа.

Урда Ливанай hуурин тосхонуудые, Палестинын зугадан гарагшадай лагерьнуудые бүхэли үдэрөөрөө бомбодоhон байна. Тиихэдээ Израилиин ээрхэг түрмхэйшүүл напалмта бомбонуудые хэрэглээ гээд Бейрудэй газетэнүүд бэшэнэ.

Урда Ливанай hуурин тосхонуудые Израилиин сэрэгүүд ехэ буугаар буудаба.

БРАТИСЛАВА

ЧССР-эй ТҮҮХЫН АЛДАРТА ХУУДАhАН

ТАСС

Словакиин национальна восстани чех, словак арадуудай түүхын эгээл алдарта хуудаhануудай нэгэн болоно гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Словакиин компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Й. Ленарт мэдүүлээ. Словакиин национальна восстаниин 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан ниитэ гүрэнэй семинар дээрэ тэрэ үгэ хэлэбэ.

Словакиин национальна восстанида Чехословакиин Коммунис парти революционно ехэ үүргэ дүүргэhэн байна гэжэ Й. Ленарт саашадаа тэмдэглээ. Энэ восстани Словакиин коммунис партиин нюуса Центральна Комитедэй эмхидхэгдэн байгуулагдалгатай таhаршагүй холбоотой байгаа. Нүхэд К. Шмидке, Г. Гусак, Л. Новомеский гэгшэд тэрэнэй бүридэлдэ ороо hэн.

Советскэ Союзай, тэрэнэй ленинскэ партиин, СССР-эй правительствын, совет арадай ба Совет Армиин хүсэлэл оролдолгын ашаар фашизмда эсэргүү, сүлөөтэ ба бэеэ дааhан байдалайнгаа түлөө манай арадуудай тэмсэл амжалтатайгаар дүүрэhэн байна гээд Й. Ленарт мэдүүлбэ.

ТОБШОХОНООР...

ПРАГА. Майн 9-дэ — Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлhэн hайндэртэ түрүүшынь линиин ашаглалгада оруулагдаhан Прагын метро хотын хүн зоной байдалда бодото hуурияа эзэлжэ байна. Түрүүшын арбан хоногой турша соо хоёр миллион пассажир метрогоор ябаба.

БУХАРЕСТ. Үргэн хэрэглэлэй эд бараанай «Тибко-74» гэжэ уласхоорондын ярмаг Бухарестын выставкын залнууд соо хаагдаба. Дэлхэйн 17 оронhоо, эдэнэй дунда Советскэ Союзhаа 160 гаран эмхи энэ ярмагта хабаадаhан байна.

КАРАКАС. Орон доторхи нефтиин компанинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаха тодорхой хэмжээнүүдые зохёон бэелүүлхэ зорилготой национальна комисси Венесуэлдэ эмхидхэгдэн байгуулагдаа. Политическэ бүхы партинуудай, тэрэ тоодо Коммунис партиин, профсоюзуудай ехэ ехэ нэгэдэлнүүдэй, правительственна ба ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд комиссиин бүридэлдэ ороно.

Венесуэлын президент Карлос Андрес Перес комиссиин гэшүүдэй урда үгэ хэлэхэдээ, правительствын энэ шиидхэбэри арад зоной хүсэл эрмэлзэл болоно гэжэ мэдүүлээ. Тиигэжэ гадаадын концернүүд Венесуэлын нефтиин нөөсэ баялигуудые ашаглан хэрэглэхэ аргагүй болохо байна.

КУВЕЙТ. Перу ба Кувейт дипломатическа харилсаа тогтоожо, посольствонуудаа бии болголсохые шиидхээ гээд Перугэй элшэ хүсэнэй ба ашагта малтамал олзоборилон абадаг промышленностиин министр Хорхе Фернандес Мальдоналын Кувейтдэ ерэhэн тухай эндэ тунхаглагдаhан хамтын коммюнике дотор хэлэгдэнэ.

ДЕЛИ

Амгалан байдалда аюул тохёолдуулна

ТАСС

Диего-Гарси гэдэг арал дээрэ далайн-сэрэгэй бааза байгуулга эрье шадарай гүрэнүүдэй аюулгүй байдалда хоро хүргэхэ, Индиин океан дээрэхи шахардуу байдалые улам шанга болгохо байна гэжэ Индиин оло ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша К. П. Ш. Менон «Фри пресс джорнэл» газетын хуудаhануудта тунхаглуулhан статья соогоо бэшэнэ. Эндэ бааза бии болголго Индиин океаниие амгалан байдалай зоно болгохоор хараалhан ООН-ой Генеральна Ассамблейн тогтоолые эбдэhэн ябуулга болоно гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Диего-Гарси гэдэг арал дээрэ сэрэгэй бааза бии болголгые болюулжа, Индиин океан дээрэхи шахардуу байдал зайсуулхын тула уласхоорондын олониитын hанал бодол элсүүлхэ шухала гэжэ К. П. Ш. Менон мэдүүлбэ

ОСЛО

Ослодохи зүблөөн

ТАСС

НАТО-гой Европын бүлэглэлдэ ородог Баруун Европын 10 ороной түлөөлэгшэдэй зүблөөн Норвегиин ниислэл хотодо болобо. Эдэ оронуудта зэбсэг хэрэгсэлнүүдые ба сэрэгэй техникэ бүтээлгые үргэдхэхэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Исландиин, Португалиин, Франциин түлөөлэгшэд зүблөөндэ хабаадаагүй.

ФУТБОЛ

ЭЭЛЖЭЭТЭ НААДАНАЙ ДҮНГҮҮД

Манай табадахи зоной команданууд ээлжээтэ наадануудаа үнгэргэбэ. Тэдэнэй дүнгүүдые танай анхаралда табинабди.

«Уралец» (Нижний Тагил) — «Иртыш» (Омск) — 2:0; «Нефтяник» (Тюмень) — «Чкаловец» (Новосибирск) — 1:0; «Локомотив» (Челябинск) — «Зауралец» (Курган) — 1:0; «Автомобилист» (Красноярск) — «Авиатор» (Эрхүү) — 2:2; «Торпедо» (Томск) — «Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ) — 0:0; «Динамо» (Барнаул) — «Локомотив» (Шэтэ) — 0:0; «Шахтёр» (Прокопьевск) — «Амур» (Благовещенск) — 1:1; СКА (Хабаровск) — «Вулкан» (Петропавловск-Камчатский) — 2:1.

БОЛОhОН УШАР

ТҮЙМЭР УНТАРААЛСАБА

Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ республиканскэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилэгшэ Илья Хабич Алтаев эртэ үглөөгүүр ажалдаа ерэдэг заншалтай юм. hаяшаг үглөөгүүр Алтаев ажалдаа ерэхэдээ, утаанай үнэр гарахадань гайхан хараашалба. Выставкын бүхы залнууд соогуур түргэн хараад, доошоо бууба. Гэрэй дээдэ дабхарта ажаhуугшадай юумэеэ хэдэг багахан модон таhалганууд подвал соо бии. Тэдэ шатажа байба. Саг дары түймэр сарагшадта дуулгаха гэхэдэнь, телефон хүдэлбэгүй. Тиихэдэнь Илья Хабич дары түргэн милициин отделени ошожо, түймэр тухай дуулгаба.

Түймэр сарагшадай ерэхэдэш, музейн бүхы залнуудаар дүүрэн утаан байба. Тиимэhээ тэдэнэр фонарь носоогоод ябаха баатай болоо. Мүнөө үедэ выставкэ дээрэ харуулагдажа байгаа совет уран зураашадай бүтээлнүүдые, уран зурагуудай республиканска жаса хамгаалха гэжэ түймэр сарагшад оролдоо. Уран зурагууд, утаанhаа, хөөhөө, халуун агаарhаа муудажа болохо ха юм. Тиигэжэ уданшьегүй түймэр унтараагдаа.

Алтаевай энэ хэрэг тухай дуулахадаа, нүхэдынь тэрэниие амаршалан, баяр хүргөө. Сампиловай нэрэмжэтэ музей дотор хадагалагдажа байhан олон hайхан уран зурагуудые галай аюулhаа хамгаалха хэрэгтэ И. Алтаев эдэбхитэйгээр хабаадалсаа ха юм. Нүхэр Алтаев бэрхэ зурааша, месткомой түрүүлэгшэ юм.

Галай аюулhаа hэргылжэ байял гээд музейн хүдэлмэрилэгшэд выставкын залай дээдэ дабхарта байдаг ажаhуугшадта хандана.

Н. БУРАЕВ,
музейн хүдэлмэрилэгшэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. ВЛКСМ-эй ЦК-гай хандалга. Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн соведтэ. «Таряашанай хабар» — суглуулбари. «Хабарай паар — үндэр ургасын үндэhэн hуури» — түрүү бэшэг.

Хоёрдохи хуудаhанда. тематическа, газарай мелиорацида зорюулагдана.

Гурбадахи хуудаhанда. Манай кандидадууд. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Сибириин геологуудай хараа түсэбүүд» — ТАСС-ай статья. Эрдэм техникын туйлалтанууд, Элдэб hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Телевизионно hонин. 18.25 — Буряадай телевидени ба радиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт.

«Орбита». 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — 19.40 — Забhарлалга. 19.40 — «Танай hанамжа» гэhэн дамжуулга (үнгэтэ). 20.40 — «Хүн. Газар дэлхэй. Замбуулин» (үнгэтэ) 21.10 — Гүрэнэй Хойто зүгэй ород арадай хоорой концерт (үнгэтэ). 21.30 — «Өөрын нютаг» гэhэн телевизионно уран hайханай фильм түрүүшынь харуулагдаха (үнгэтэ). 23.00 — «Дуулаял, хани нүхэд». — фильм-концерт. 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Трава желания» гэжэ кукольна фильм үхибүүдтэ харуулагдаха. 20.05 — «Модошо дарханай хөөрөөнүүд» — телевизионно уран hайханай фильм. 21.2[illegible] — Ород арадай дуунууд концерт.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

⊡ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00468. Заказ № 0044[illegible]